

د کتاب خانگرنج

انساني سر کس	د کتاب نوم:
معمود نظری	لیکوال:
طنزونه	موضوع:
۱۳۸۱ ل	د چاپ کال:
فپله لیکوال	کمپوز / ډیزاین:
(۱۰۰۰) ټوکه	پاښمېر:

www.Ketabtoon.net

Ketabton.com

فہرست

- ۱- دا فنداوې او دا ژراوې
- ۲- سریزه
- ۳- انسانی سر کس
- ۴- زما ولا که زده کیږی!
- ۵- وړاندوینه
- ۶- د فغانستان ملي سیالی
- ۷- تک دم دم تک
- ۸- کشتی کم
- ۹- مننه
- ۱۰- پنچر مین
- ۱۱- فوش فدمتی
- ۱۲- دا بی بی سی لندن دی!
- ۱۳- بشکوره تاریخی بد نامی
- ۱۴- چونک چونک د فتم فان
- ۱۵- کمپوټری مشر
- ۱۶- ټاپه
- ۱۷- ددغه دغه
- ۱۸- پام چونکینه مه یادوه!
- ۱۹- ډانکټر صایب کوتان(قوټان)
- ۲۰- که زما منې کله کله گډایې هم کوه!
- ۲۱- ټبر علیکم
- ۲۲-د روغو بازار...!
- ۲۳- ویر می زده کړ!
- ۲۴- ښه او بد

- ۲۵- ملت او حکومت
- ۲۶- ستنگری بنی
- ۲۷- ټولوا کمڼي (امپراتوري)
- ۲۸- د درویش ډالچ
- ۲۹- د روژې پنځلسمه افتر شو
- ۳۰- پر پاپاهي یې نه ور کوم
- ۳۱- د څو کی فونډ
- ۳۲- مامور باشي فشره فور باشي پیش بیا
- ۳۳- کسر شان
- ۳۴- مدرنیزشن
- ۳۵- فوزه بیچاره!
- ۳۶- رایگیری
- ۳۷- پروپاگنډ
- ۳۸- بنکلا دي وي همداسې
- ۴۰- پاغ، پاغ
- ۴۱- مدرنه سیالی
- ۴۲- مجرد کوپون لرونکی
- ۴۳- د غوښو ضررونه
- ۴۴- ورته نومونه
- ۴۵- فانگری مر که
- ۴۶- د رییس غروب
- ۴۷- پور افستل

دا خنداوي او دا ژړاوي

ځينې کره کتونکي پر دې چې گوندې له جلا هیوادۍ سره زموږ ادبي زیرندویۍ ورو ورو له خپلې شا ته پرې ایښې ټولنې سره واټن پیدا کوي او پردۍ کېږي ځکه زیرندویانو یې اړوند چاپیریال او تشیال (فضا) له لاسه ورکړي او له بلې خوا یې څنګه چې د اړوندې نوي ټولنې هغه هم لا پوره نه دي را خپل کړي ، نو د کوم نوي رنگ و خوند هیله ترې هم نه شي کېدای خو خبره داسې نه ده ، هغو چې تر جلا هیوادۍ له مخه د لیکوالي ازمېښتونه او بیا نوبتونه تر سره کړي ، یا په بله وینا د هماغې خپلې ټولنې د ژوند و ژواک تر سیوري لاندې یې پنځونې کړې او د زړه او ذهن مراندې یې ورسره لاهماغسې ټینګې او ترینګې پاتې دي ، نو هرومرو یې نوې هستونې هم له خپل ټولنیز چاپیریال او تشیاله اوبه ځیني او کوم هنري یا تخنیکي ادلون بدلون پکې هم سترګې غړوي د پردیوالي زیربنده نه ، بلکې د پرمختیایي یون ځلندویي یې کوي ، هغه هم په کوربه هیواد و کې څه نا څه د څو کلن هوسا او بسیا ژوند و ژواک او پرمختللي اکر بکر له برکته . که څه هم په سیده ډول یې لا له ادبي او فرهنگي پرمختګونو څخه پوره اغېزمن او برخمن شوي نه دي .

هو ، هغه کورت تنګي کهول چې یا به کمکي منګ کې له خپلو اړوندو سره را کېوال شوي او یا هم راوروسته نړۍ ته راغلي او د مور او پلار یا بل خواخوږي په روزنه او هڅونه یې لیکوالۍ ته ملا تړلې ، اړینه نه ده چې د خپل پلرني او مورني ټاټوبي ټولنیز او فرهنگي تشیال را خپل کړي شي او په دې ډول یې د هغو کره کتونکیو ورمند (قضاوت) رښتیا نه موندلای شي .

زموږ افغاني او بیا پښتني ټولنې له وروستیو دوه — دوه نیمو انقلابي ، جهادي اړ دور سره له څو پېریزو درنو خوښو څخه دومره سخت بوږن خوړلي چې نوریې د تل لپاره خوب له سترګو تښتېدلې او د یوه بېساري خوځون او اوښتون څپاندا باسین پر مخه اخیستي ، تر دې چې نه یوازي پخواني لیکوال او فرهنگیان یې زیات هڅانده او بهانده کړي ، بلکې ډیر کم زده کړي او یا د بېلابېلو څانګو والا یې هم لیکوالۍ او ان شعرو شاعرۍ ته راهڅولې او د جلا وطنۍ په لومړۍ لسیزه کې یې ډیر څه پر خپل فرهنگ او ادب پېرزو کړي چې که څه هم له تخنیکي هنري پلوه ډیري په ټیټه کچه راځي ، خو له ژب-اندیز پلوه یې د خپلې جنګ و جهل و جنایت ځپلې ټولنې د دردونو او کړاوونو پوره انځور کړي کړي او ورو ورو یې ژبه ښکلا ییزه جوله هم یوه بشپړتیا یې بهیر ته راګډیږي .

محمود نظري له هماغو لومړیو لیکوالو او بیا ځوان طنز کښونکیو څخه دي چې لږ تر لږه یې د دغه په زړه پوري ادبي ځپل دوه ټولګه له جلا هیوادۍ له مخه په خپل ټاټوبي کې راهستولې او دا دی د دریمې دې ډیرۍ برخه یې په جلا وطنۍ کې مینه والو ته وړاندې کېږي ، که ارواښاد منان ملګري او کاتب پاڅون چې په تیره لسیزه کې یې پر له پسې څو طنزیه ټولګې به پېښور کې وکښلې او خپرې کړي که پښتونخوا بهر ونه شمېرونو په لودیځ مېشتو پښتو طنز لیکونکیو کې محمود نظري تر میرزا علم حمیدي او خپل ورور واحد نظري را وروسته دریم پښتون دي چې د جلا وطن پښتو ادب د دغه نومېرلې ځیل یوه په زړه پورې او نوبتګرانه ټولګه را بشپړوي او چا پ ته یې سپاري . هسې خو نن سبا هر ادبي ځیل که داستان دی ، یا شعر ، نندارمه (ډرامه) ده یا فېلمنامه پر خپل خپل وار زموږ د وران و یچار هیواد او کړیدلي او کړولي ولس د تېرو خونړیو لسیزو په تیره د وروستۍ دې یوه ځلانده هېنداره ده چې د یوې ناسپېڅلې (کمونیستي ، اخوان ، ستمي) ټلوالې په منځته راتګ سره پکې د حجاج قطیبه ، چنګیز ، هلاکو ، ګود تېمور ، بابر ، الغ بېګ ، اورنگ و فرنگ ډېر یو ناورینونه راغبرګ شول او لاتر اوسه یې پایله او پایڅور پای ټکي نه دي موندلي .

زموږ ځوان طنز کښونکي په خپلو دغو پنځونوکې هڅه کړي ، هغه گرد ناورینونه ، ناتارونه ، بدې ورځې او بدمرغي د هماغو لوبغاړو یو کره را انځور کړي چې د میلیونونو رپړیدلو او کړیدلو رښتیني ښکارندویي او استازیدوني کوي هغه هم د ټوکو او ټکالو یا به بله وینا ترڅو ملنډو او خنداوو ، موسکاوو د زړه راکښو نکو وییونو . ګړنو . نغوټو ، غرونو او زهرژلو پېښو او تېښو په ژبه یې له دې چې لوستونکي او اوریدونکي یې وار له واره رانغښتو تروو ترڅو ته ځیر شی ، لومړی یې بې والکه پر موسکا او خندا راوړي او بیا وروسته وروسته یې هغه موسکا او خندا پر ژړا او خواخوږي ور بدلوي . دا د طنز وهغه کوډګري او جادوګري ده چې نور ادبي ځېلونه یې په ټول ښکلا ییز ، ننداریز او سندریز پرداز او راکښون سره سیالي نه شي کولای .

د محمود نظري ټول (۴۲) طنزونه یا په بله وینا طنزویه کیسې او افسانې په دواړو اړوندو تخنیکي ارونو پوره سمبالې دي او د خندا او موسکا توکي یې پکې بیا دومره راځای کړي لکه څومره چې د انتقاد او ګوتنیوي زهر پکې اخیښلي راخیښلي دي .

په دې لړ کې ژونۍ (حیواني) افسانې

بیا په ځانګړي ډول ډیري زړه راکښونکې او نوبتګرانه دي .

هسي خو بېله هغې په پښتو نومېالي کيسه يې ادب کې د داسې افسانو څرک ډير لږ لگول کيږي او بيا د داسې طنز په افسانو څرک چې تر بل هرې ادبي زېږندې او او خپل زموږد وروسته پاتې ټولني پرونيو او ننيو بد مرغيو ته په خورا اغېزمنه توگه گوته نيسي او را بر بندوي يې .

لومړۍ بېگه يې چې (انساني سرکس) نومېږي او د ټولکې په پيل کې يې راوړې ، له هره پلوه له خپل تشيال وچاپيرياله تومنه اخلي او لوبغاړي يې هم د خپلې ټولني له بيلايلو ځېښلو او ځېښاکگر پارکو او پورونو څخه را امرلي دي که يې څه هم په ښکار ه د ژويو او ځناورو څرمنې او يا څيرې (ماسکونه) وراغوستي او له همدې کبله يې هم (انساني سرکس) نوم ورغوره کړي دی . دويمه (کشتي کچ) افسانه يې له لنډون او کوټلتيا سره سره دومره په زړه پورې او خندوونکې ده چې ښايي زموږ په ټول طنز په ادب کې بېساري وي .

ليکوال هرورومرو د دغه طنز سوژه د دې ځاي له تلويوني خپرونو اخيستي خو تر انگرېزي ټولني يې له خپلې هغې سره ډيره ښه اړخ لگوي او خپل لوستونکي او اورېدونکي په ناگاهانه ډول هغې خوا ته ورڅکوي . (دا يې بي سي لندن دي!) د ښاغلي نظري يوه بله نوښتگرانه ژونۍ افسانه ده چې منحوال لوبغاړي يې چونگښه ، مار او نولي (موش خرما) دې چې کت مت د افغاني ټولني انجورگري او ښکارندويي کوي او بيا دا چې څنگه يې چوپه خوله ډيري د يوه يوازيني زورواک څخه وړاندې سره يوخوله او يو لاس کيږي را پرځوي يې او زور او ظلم ته يې د تل لپاره د پای ټکي ږدي .

په دې لړ کې ټولواکمني (امپراتوري) نومې افسانه بيا پر يو سرچپه پايله پای ته رسي او هغه هم د يوه سپرلم (روبا) په بېخرته چل ول او چاپلوسۍ د شرمښ واکمني نوره هم پراختيا مومي او ټولواکمني ته رسېږي . نوري لنډي لنډي ژونې افسانې يې بيا څه نا څه پيلامي (سمبولیک) رنگ لري او په دې توگه د هرې هغې ټولني له تشيال سره اړخ لگولاي شي چې له افغاني ټولني سره د ډيرو اړخونو له پلوه ورتوالي لري . د ځوان نظري د قلم له تيرې او غوځنده ژبې څخه د ټولنيزو او سياسي نا خوالو هيڅ لوبغاړي نه دی پاتې نه يې پر هيواد مشر اړي کړې ، نه پر وزير . ښاروال او نورو جگپوړو چارواکو کارمندانو او پوليسو ، هم يې د جهادي مشر سابه پر مالگه کړي او هم يې د اړوندو ټوپکيانو ، د ناوړو ولسي دودونو او انساني ضد ناخوالو چاروال يې هم تر سياسي هغو کم شرمولي نه دي او کله چې له کندهاره د کراچي خوا ته کډوال کيږي په خورا نوښتگرانه توگه د خپلو انتقادي او رسواگرو طنزونو له افغاني لوبغاړو سره پاکستاني هغه هم را نغاړي لکه واخلي په (د ځفاستي ملي سيالۍ) ، (خوش خدمتي) او داسې نورو کې خو دغلته يې له کښلو بېلگو څخه (وړاندوينه) له هغه په زړه پوري او ډير خندونکو کوشنيو طنزونو څخه گڼل کيږي چې په نړيواله کچه پکي د کوربه هيواد د سرکاري اډانې کرغېرتنيز استازي (پوليس) د اتوالۍ تر پورۍ رسوي او د اړوند مدال جوگه کوي يې (د ځفاستي په ملي سيالۍ) کې يې بيا همدغه ساتنډيه ځواک (!) د اتلولۍ په درېيم دريځ کې راوستي چې پوره دليل يې هم ورسره وړاندې کړي دي .

له داستاني پلوه هم د نظري پوره هڅه کړې لکه له تلوسو ، ترينگلتياوو يا غوتو اچولو څخه تر وسې وسې کار اخېستنه او تر ستونځ (اوج) يې رسونه ، بيرته پرانېستنه او يو نابيره او زړه راکښونکې پايلې ته يې ور سيخونه چې په دې لړ کې يې ډيرې ښايسته بيلگې ښيي لکۍ وزمه پايلې راخپلوي له متني کچې له پلوه يې هر گوره ډير طنزونه د لنډ داستان ځانگړتيا نه را پوره کوي بلکې د ادبي ټوټو غوندې له مخ نيم زيات تېري نه کوي چې داستاني

(Short-short story) نوم بيا هم ورکولاي شو

او يوه نيمه بېلگه يې چې د ټوکو بڼه لري ، په يوه دوو پراگرافو کې را کوټلي شوي دي ، که څه هم نن سبا د عادي لنډ داستان دوديزه کچه هم تر پنځو زرو ويونو څو برابره لويه شوې او را کوشنۍ شوې ده او څه پکې ډير پامور گرځېدلي و هغه پر له پسې ترينگلتيا او ځنډ وځنډ يا تلوسه او پيغام بڼې او ورسره ورسره راکښونکې پايله ده .

د سکالوو (سوژو) له پلوه هم د ښاغلي ليکوال نوښتگرانه ځانگړتياوي او بيا هغو ته طنز و خندا ژبه ورکول د ده د لوړ استعداد او وړتيا ښکارندويي کوي اوله دې سره يې د ژوند اند او لوړ واند (تخيل) . دلته کيدای شي يوه نيمه پېښه يا ټوکه يې يو مخيز ډول له خپلو موندنو او رابرسپرونو څخه نه وي . خو چې ده ورته کومه څرگنديزه او انځوريزه جامه او جوله وربښلې ، د هيڅ راز بيا ځلۍ (تکرار) وړم توږم ترې نه ننکيرل کېږي .

ژبنۍ جوله يې هم ښايسته ډيره زما تر لارښود او سمون سره سمه د يوې - کره ليکنۍ پښتو ښکارندويي کوي د ځانگړې طنز په ويپانگي ځيني دود پارسي پور ويونه مې هم لږو ډير ور پښتو کړل لکه تبسم ، لبخند (موسکا) ريشخند يا پسخند (خندي) ، وقي (پوخ پتير) ، يا انکينومونه (طبيعي اصوات) لکه د مار پښ (پښهار) د خره هنگا د سپي غيا د ډول اواز لکه تک ډم ډم او همداسې پسې پاروني (هيچاني) چيغې يا غرونه لکه اخ ، اوخ يا تحسيني ويونه لکه واوا . وه وه او نور درواخله .

خو په ټولنيز او پرتليز ډول د بناغلي نظري پښتو ليكلار تر ډيرو نړه او كره ده لويه ښيكنه يې هم بيا دا چې په دغه اړه د هېڅ راز لارښوونې له مننې سره غروي او هغه د خپلې طنز په ليكوالۍ لپاره گټورې او ارزښتمنې بولې يا په بله وينا د جولې او منځپانگې تر منځ ديالكتيكي تراوته ارزښت وركوي.

زه پوره ډاډ او بيا باور لرم چې زموږ دغه ځوان طنز ليكونكي په خپلو راتلونكيو زېږندو ويو او هستونوكې د ژب-ښكلايز او ژب-انديز او بيا تخنيكي اړخ له پلوه پر لا نويو اومېښتونو او نوښتونو لاسبري ومومي او لاستري برياوي يې به برخه شي او همدې هيله يې پر ارزونه بس راوړم.

پوهاند دوكتور م.ا.زيار

اكسفورد مارچ ۲۰۰۳

سریزه

انسانی سرکس زما د طنزونو درېیمه ټولګه ده چې د پښتو ادبیاتو مینه والو ته یې په ډیره مینه وړاندې کوم ، دا ټولګه دوې برخې لري لومړۍ برخه یې هغه طنزونه دي چې د دویمې ټولګې وروسته لیکل شوي او تر اوسه نه دي خپاره شوي او دویمه برخه یې هغه طنزونه دي چې د ډیرو مینه والو په غوښتنه د لومړي ټولګې (د څوکۍ خوند) او دویمې ټولګې (سر خلاص که!) نه غوره شوي دي .

هغه شوي چې د مروجو لغاتو تر څنګ معیاري وییونه هم ورسره ولیکل شي .

دلته غواړم ډیر لږ پر طنز چې څه شي دي رڼا واچوم:

د طنز مېنا شوخي او خندا ده خو خندا یې د خوشالی خندا نه ده دا خندا جدي ، ترخه او درونکي ده. هر طنز خندا لري خو هره خندا لرونکي لېکنه طنز نه دی ممکن هجو ، هزل یا ټوکه وي .

هجو: د شخصي غرض له مخې د عیبونو او نواقصو مسخره کولو ته وايي ، چې هدف یې تحقیر او تنبه ده. هجو د مدح ضد مانا لري.

هزل: د تفریح او خوند لپاره په ډیره محدوده ځانګړي ټوکه ډیره رکیکه شوخي ته وايي. هزل د جد ضد مانا لري.

ټوکه : ټوکه په نامحدوده او عمومي سطح یوې منځ مهالي شوخي ته وايي چې هدف یې یوازي خوشالي او خندا ده ، د دې هدف لپاره د هري وسیلې څخه کار اخلي ، نو هدف یې هغه وسیله ده.

طنز: طنز په عمومي ټوکه د عیبونو او نقصونو بیان په خندا لرونکي ډول دي چې هدف یې د موضوع تحقیر او تنبه ده.

د طنز وسیله او هدف یو له بله څخه زماني واټن لري .طنز امکان لري خندا ونه لري یوازي موسکا ولري خو دا خندا او

موسکا د خوشالی خندا نه وي دا خندا ترخه ، تاثیرناکه او دردناکه وي خندا یې زهرزلي خو اغېرمنه وي ، یا به بله وینا ټولنیز غرض لرونکي هجو ته هم طنز ویلای شو.

د هزل او ټوکې خندا خوشالونکي خو دهجو او طنز خندا ځورونکي ده.

دطنز لیکونکي قلم د جراحي چاره ده نه سړي وژونکي چاره .ارام بښونکي او سلامتي راوړنکي وي .

د ټوکو په اوریدو به شاید کت کت وځانډو خو د طنز په پوهیدو سره شاید وژاړو.

که چیرې په دې ټولګې کې فني ، گرامري او چاپي تیروتنو او غلطیو سره مخامخ شي چې البته بې شمیره دي ما وبښئ البته د امکان په صورت کې

په درنښت

پوهنمل محمود نظري

لندن ۲۰۰۳

انسانی سر کس

دسرکس د ژویو غونډه هم لکه د انسانانو پر دسترخوان پیل شوه. لومړی پیل وویل:

عجب بد روږدي شوي یو ، انسان چې جیب ته لاس کړي زمور پښې په تخنیدو شي او بې اختیاره نڅاه پیل کړو. پښې ، لاسونه ، لکۍ اوسر مو دېخوا هاخوا کیږي او سوچ کوو چې کومه ورسته کېله یا تر وخت تیر چاکلیت راکوي. مور هم لکه ځینو انسانانو چې د هغو سترګې د شتمنو په پورتنیو جیبونو او زمور سترګې لاندینیو جیبونو کې وي. زمري د یو امرانه توخي وروسته د تایید په ډول سروښوراوه او ویي ویل:

- مخکې به چې چا پر بریتو لاس تیر کړ ما هغه کله ژوندی پرېښودی. خو اوس که مې انسانان تر لکۍ هم ونیسي ولاکه سترګې لا ور پورته کړم. انسانان یو متل لري چې وایي: شوله ات را بخور پرده ات را بکو!

څه بد کار دی ، دې ته برگ هغه ته برگ...

پرانګ د چوک چوک په ویلو په افسوس سره وویل:

- عجب زمانه شوه! توبه توبه (پزه یې پرمخکه تیره کړه) او زیاته یې کړه ، مور د انسانانو مریان شو!....

د غونډې گډونوال هم په توبه ایستلو شول. چا پزه پر خاورو موبله او چا لکۍ پر خاورو لړله پر مخ او پزه یې شیندله.

سپي چې سر یې په کاسه کې پټ او شړپي یې جوړ کړی وو سر را پورته کړ او ویي ویل:

- توبه ، توبه انسانان چې ځان ته اشرف المخلوقات وایي لا د نورو اقتصادي مرستو ته نڅیري او مریتوب یې کوي خو هغو بیا مور په یوه چاکلیت او یوې کېلې نڅوي ، خیر دا به هم تیر شي دهري تیارې پسي روښنایي ده.

آس تر یوې شینا وروسته ځان و څنډی او ویي ویل:

د خدای لپاره د ژویو نوم مه بدوی ، مور د دوی د خوشالی لپاره نڅیرو ، دا وروستې کېلې او کلک چاکلیتونه زمور د خورو

توکې دي خو انسانان د نورو د ژر ولو په پار د بل ډول ته نڅیري (له ډیري غوسې یې درې واري غاړه وښوروله)

وزې چې تر اوسه یې شخوند واهه خپله کوسه ریره یې وښوروله. بع بع یې کړل او ویي ویل:

- زه د آس صیب خبرې تاییدوم نه د دې په خاطر چې دواړه په یوه گوند کې یو. زه انسان نه یم چې باید هرورمو د گوندي

ملګري درواغ تایید کړم (یو په غټ سر سپین درواغ وایي چې شودي توري دي او هغه بل چې ولاړ شي په بې شرمي

وايي په خدای توري دي) خو زه له حقه نه تیریرم ، دا کېلې او چاکلیتونه زمور د خوراک یوه برخه ده چې انسانان هغه په

توک ټوک راکوي. خبر شوي به یاست چې په کوم ځای کې د ژویو خوراک یو اشرف المخلوقات د خپلو بچیانو د نس

مړولو لپاره کورته یور ، نو هغه وو چې حیوانات له لورې مړه شول او د هغه اشرف المخلوقات بچي د وروستو خورو له

کبله په نس ناسته اخته شول دا چې اشرف المخلوقات حق په سمه نه ورکوي نو خود به مور ورته نڅیرو...

مورک شو واري پزه وکښله او لکه پوخ سیاستمدار یو گام مخکي ته شو او بیا دوه گامه تر شا ولاړ او ویي ویل:

دا زړې بیولالې دي حق نه ورکول کیږي حق اخیستل کیږي زه خپل حق د غاښو په زور اخلم نه چا ته نڅاه کوم او نه

چا ته تیتیرم.

کور چې ژبه یې پر شونډو را کښله وویل:

- ته او خدای دا سر او لکۍ ښورول نو نڅیدل دي؟ دوي سوچ کوي مور نڅیرو له اړه (اصله) دا ورزش دی.

ټوله په خندا شول

مار په پښهار سره وویل:

رځ مه لرئ دا سیاست دی تاسو خپل سپورت کوی؟

اوبن خپله شخه غاړه شو واري اوږده کړه او ویي ویل:

اشرف المخلوقات خورا ساده دي که مور د دوی پښې وکړو دوی خاندی ، مور په دوی رشخند وهو خو دوی له خندا تک

شنه شي باید وژاري...

پیشو چې مخ یې په لاسو پریولي داسې یې وویل:

مور چې پر دوو پښو ودریږو ، دوي ته خندا ورځي ، که په ډکه خوله خبري وکړو ، یاپه نا پوهي کې ځان تر ټولو پوه وبولو

. دوه پشته پر بایسکل سپاره شو...

پیشو زیاته کړه: هغه ورځ له پروگرام سره سم په تړلو سترگو تر شا تلم خو دوي دومره وخنډل چې نژدې وو ځینې سکتې وکړې. ما ته د دوی په خدا داسې خدا راغله چې بې اختیاره له شا له خوا ږغ را څخه وشو او تبتیدم. پیلمرغ چې لا تر اوسه یې پزه پر مخکې کښله سر را پورته کړ او د یوه اورده توخي وروسته یې وویل: دا ښه کار نه دی چې د سرکس فضا دي ککړه کړه دا لوشه (خاصیت) دي انساني گنم. نورو ژویو هم د پیلمرغ دا خبره تایید کړه .

نولی (موشخرما) وویل:

دا ماته لا تر مخه ځاینه برېښیده ځکه له انسانانو سره ډیره راشه درشه لري او هر وخت لکې ورته ښوروي ان وایې ځینې خلک هغه په کورو کې ساتي!

سپې د دي په خاطر چې دی هم را ښکیل نه شي موضوع یې بلي خواته واړوله او ویې ویل: دې اشرف المخلوقاتو خپل د کمون اولیه ژوند هیر کړی دی دا ټوله د بیزو له لاسه! ټولو ځناورو بیزو ته بد بد وکتل .

بیزو په غوسه سپې ته وویل: ما څه کړی دي!

سپې ورو ورته وویل:

ولې داروین درواغجن درته ښکاري؟

بیزو سر وگراوه او ویې ویل: خیر یوه گناه مو نیکونو وکړه!

او د دستر خوان له یوې خوا نه یې ټوپ کړ او له خدا تکه شنه شوه او ویې ویل:

دا ځوانان مو لیدلي دي چې د نوي پتلانه پایڅې پرې کړي اوبیایې واغوندي او ځینې انجونې بیا د پتلانه یو نا مناسب ځای سوری کړي او د ځینو بیا پتلونونه په پښوکې

پراته وي او څوک چې ورته وگوري گنهکاره کیږي ، ځینې بیا دومره تنگ پتلون اغوندي چې توبه ، توبه چې زه ورته وگورم چې لا حیوان یم سترگې مې شرمیري خو ژر خپلې سترگې خلاصې کړم او د خپلې گرانې بیزو گۍ یانې ستاسو ورینداری سترگې ور بندي کړم چې خدای مه کړه هغه لکه ځینې انسانان بد لاري نه شي .

پیشو د بیزو خبرې پرې کړې او ویې ویل:

- دا خوی دي هم انساني دی ته هم غواړي د ژویو نوم بد کړي ، ته هم د هغو په خبرو اوږه اخیښې ، تا د هغو ی څخه زده کړي دي .

شتر مرغ چې د وزر لاندې دکوم شي پسې گرځیدی سر راپورته کړ او ویې ویل:

- که مور په سر کس کښې یو بل خطا باسو یا په ځان او جهان د یو بد نیت سړي اکت وکړو بیا دا انسانان د خدا شنه شنه کیږي او د ځان سره وایې: د غو ژویو دا ښه خوښونه له مور څخه زده کړي ، بلاکوي ، بلاکوي. پر سر وگراوه او ویې ویل:

-دوی ځکه خاندې چې نور حیوانات د انسانانو په نوم و شرمیري ، نو ځانونو ته تسل ورکوي چې دا کارونه خو ژوي هم کوي ، بیایې په خدا خدا مخ زمري ته واړوه او ویې ویل:

- په یاد مو دي . هغه ورځ چې دوو انسانانو لکه مور یو پر بل بریدونه کول یو بل یې په وینو سره کړي وو. نوموړ هم زموږ د کړو په پښو کولو څومره وخنډله.

بیزو ته چې دا د انسانانو یو بل خپه کول او پرې دانگل ور په یاد شول ، د خدا له زوره یې پوخ وهه او د هغو د پښو په کولو یې ټول ناست ژوي په خدا کړل .

وزې په خدا خدا وویل:

-هغه ورځ مو په یاد ده ، چې هغه سړي ډوډۍ خورله او په ډکه خوله یې خبرې کولې د ډوډۍ بخرکې یې له خولې دېخوا هاخوا شندل کیدل.

هو. هو خدا داسې زور واخیست چې د خره هنگا چې دوی یې بهر غوښتل وا نه وریدل شوه چې خدا لږ ورو شول بیزو بیا د هغه سړي پښې وکړې چې په ډکه خوله یې خبرې کولې او ویل یې گوري ماښام دی (کولې مه شام دی).

د بیزو په لیدو بیا ټوله ژوي په خدا شول. آس د خدا له زوره لوټکي وهلې او د او بو زمري بیا له خدا له زوره چکچکې

کولې ، د زرافې گوله په ستوني کې بنده شوه او سترگې یې راوتلې وې او چونگښې ډوډۍ په ساه وواهلله په دي وخت کې خر را ننوت او هک پک پاته شو نه پوهیده چې لومړي وځاندي او که خبره وپوښتي خو دا یې غوره وگنله چې لومړي

وځاندي او هغه و چې خر هم د خدا له زوره لوټکي پیل کړې نورو ژویو چې د خره لوټکي ولیدلي لایې خدا زور واخیست . گیدري خپله لکې وښوروله او ویې ویل:

هغه هلکان مو لیدلي چې انجونو ته خپله لکۍ بنوروي هيڅ چا ونه خندله خو خره بيا لوتکي کړي د يوي اوږدې خندا وروسته يې په خدا خدا وويل:

دا ځکه هلکانوکوڅۍ پريښي او انجونو سر و نه خړپلي دي! يو وار بيا ټول ژوي بيله خره په خدا شول او خره چې خپله د خدا ونډه بشپړه کړي وه نو خوراک يې پيل کړ خدا هغه وخت بيا زور واخيست چې خره هغه خواړه چې چونگنې هغه په ساه وهلي وه په مزه مزه بېله پوښتنې خورل پيل کړل. چا د خدا له زوره لوتکي وهلي او چا خپلي بډوډي ټينکي نيولي وې. خو پيل لارغه لارغه (وقفه يې توگه) خندل ځکه بواسير يې درلود او زمري يوازي موسکا کوله ځکه په دې ورستيو وختونو کې د زړه په ناروغي اخته شوي وو او ويرېدي چې خداي نا خواسته سکتته ونه کړي.

سورلنډي (شغال) هم لږ خندل ځکه هغه سوزاک شوي وو او پيلمرغ ته د ډيري خدا توخي ورغلي وو، شرمېنکۍ د ډيري خدا ځان لوند کړی وو، پسه ته د ډيري خدا ژړا ورغلي وه او زار زار يې ژړل، زرافه مرض خرابه کړي وه خپله غاړه يې د مخکې او پټ سره جنکوله خو اوښ بيا خپله غاړه ښي او کيني لوري له مخکې واهله او پيشو له ويري ژر بهر ووتله. چې امنيت راغي. خره د ډيره خوراک څخه يو لور ټيغ ويست چې په اوريدو يې يو وار بيا د خدا انگازي د سرکس فضا ولرزول بيا لوتکي او پورته غورځيدل پيل شوه په دې ترڅ کې دوې کاسې او درې گيلاسونه مات شول. چا بډوډي ټينگ نيولي وه، چا په خوله چا په زړه او چا تر شا لاس نيولی وو. پيلمرغ وټوخل او په لور رغ يې وويل:

- شرم وکړي تاسو هم لکه ځيني انسانان د ناستي پاستي ادب هير کړي دي د کاوندې د جور او ناجور خيال نه ساتي هرهر خاندی، ټول چوپ شول خو خره چې تر اوسه چوپ وو يو وار بيا کټ کټ په خدا شو. پيلمرغ په غوسه ورته وويل: ته خو بيخي په شرم نه پوهيږي زه ستا ډير خويونه انساني گنم

لکه په اور چې اوبه واچوې خر چوپ شو ځکه دا خبره په ژويو کې ډير بد گنل کيدل.

تاووس چې د خدا له زوره يې ځان بېر کړی وو ورپرديدی او ځان يې را ټول کړ او ويې ويل:

مور ته دا خويونه د سرکس امر را زده کړي دي چې د انسانانو کره وړه تر سره کړو چې انسانان پرې وځاندي خو ځينو انسانانو ته د ژويو کره وړه چا ورزده کړي دي؟

پينکوين چې سينه سينه کيدی کرار د راز په توگه يې دېخوا هاخوا وکتله او ټولو ته يې اشاره وکړه چې ده ته ور وړاندي شي او ورويې وويل:

- اوريدلي مې دي چې د امازون په ځنگلونو کې ژويو د خپلي خوشالي د پاره يو بيخ کس جور کړی او هلته انسانانو ته د ژويو کره وړه ور زده کوي چې ژوي وځنډوي!

ژويو يو بل ته سره وکتل او پينکوين گوته په چولې خوله ونيوله او د تېښ په ويلوسره خپلو ځايونو ته خپاره شول.

د دې نه وروسته د سرکس ژويو د هغه انسانانو په ليدو چې له يو بل نه اوريدل او خبرې به يې کولې، بې سته او اجازي به په خورو شول، په څلوروبه رهي وه، په ژوند کې به يې رښتيا نه ويل او ويل به يې زما د درواغو نه بد راځي. په لور رغ به يې خبرې کولې...

نو د تېښ په ويلو به يې نورو ژويو ته په پسځند ويل:

- امازون (ياني له امازون څخه را غلی دی)

هغه بل به ښه ور ته وکتل نو د تاييد په توگه به يې ځواب ورکړ:

پوه شوم امازون!

زما ولاکه زده کیري

دوه تنه چې تر اوږدې لمني لاندې يې پايڅې نه ښکاريډې تا به ويل چې بيخي يې پرتوگونه نه دي اغوستي اود غورو اوږدو
څڼو له منځه يې په رنجو توري سترگې سمي نه ښکاريډې د چوتو ونډې (تسمې) يې خلاصي وې اوله نشې ځنگيدل په
يوه سلا کومندانې ته ننوتل او نيغ نيغ ودریدل

کومندان صيب چې پر دوو گوتو چلم ته ناست و او چرس يې تاوول او خمار وو په ډير رپر يې د سترگو له کونجو نه
وکتل ، راغلو دو تنو چې بې حرکتې ولاړ وو پښې له مخکې ووهلې او سلام صيب په ويلو سره يې د ښي لاسونوشاوي پر
تندي ونيولي (د عسکري سلام په څير)

دي سلامي بولندوي (کومندان) صيب ته خورا خوند ورکړ نو د زره له کومي يې له خولې ووتل:

ښه راغلاست! تاسو مي اوس جکتورنان کړاست بله مياشت مو هغه بل شی کوم چې زما يې ولاکه نوم زده کيرې!

ولاړو جکتورنانو په يوه رغ وويل:

خدای دي غم مه راکوه باداره!

دواړو په خوشالۍ له کومندانې ووتل او نورو انډيوالانو ته يې ويل:

مور جکتورنان شو او بله مياشت هغه بل شي کيرو زياته.

او بې ډوله په نڅاه شول

وراندوینه

له نوبو کمپوتري وسیلو سره د جرایمو د مخنیوي تر نامه لاندې ۱۵۴ هیوادو د پولیسو نړیوال کنفرانس د چورلند په مرکز ډاکو اباد کې جوړ شو او په دې چې د کوم هیواد پولیس د غلا تر پېښې وروسته خبریږي خبرې اترې او تجربې سره ردوبدل کېدې داسې هیوادونه هم وو چې د پولیسو بودجه د غلو له خوا ورکیده او داسې هیوادونه هم وو چې یو کال وروسته په سلسله مراتب په غلا خبریدل . خو پېنځه هیوادونه په رومې لیکه راغلل یو یې روس وو چې د غلا د پېښې څخه دوې ورځې او دوه گړۍ او یوه دقیقه وروسته خبریدل ، بل امریکا وه چې شل دقیقې او دوې ثانیې وروسته خبریدل درېیم هیواد جرمني و چې لس دقیقې او شل ثانیې وروسته خبریدل او څلورم جاپان چې د پېښې وروسته سمدستي خبریدل خو دی پر مخ تگ ته چې د پاکستان پولیس درې ورځې مخکې نه یوازي د غلا له پېښې څخه خبر وو بلکې د غلا ارزښت او وخت هم ورته څرگند وو ټول هک پک کړل او دایې لوی پر مختک وگاڼه نو د کنفرانس لومړۍ افتخاري مدال یې و پاکستانی پلیسو ته ورکړ

کراچي ۱۹۹۷

د خفاستی ملی سیالی

د کراچی له سهراب گوت خخه تر مهاجر کمپ پوري د پنځه سوه کیلو متري له خنډه سره د خفاستی یوه سیالی وه.

رومبی تن یو افغان و چې له ډیرو مندو په خولولوند خېښت و او سايي له ستړیا بنده بنده کیده په ترس او لرز یې وویل:

(کیسه بر را پسې دی) تر ټاکلي لیکې تیر شو رومبی دریخ یې وگته.

خلکو او د لوبې مینه والو په چکچکو د هغه هرکلی وکړ. لس-پنځلس ثانیې وروسته یو کیسه بر په داسي حال کې چې یو وار وار یې تر شا هم کتله په وارختایې ویل: پولیس را پسې دی او ما لا دستلاپ نه دی کړی. په ویلو له ټاکلي لیکې تیر شو او دویم پور (مقام) یې وگته.

حاضرینو په چکچکو بدرگه کړ. اود درېیم اتل لپاره یې سترگې سرک ته نیولي وې چې یو پولیس لیکې ته راورسید(چاي پاني دو) په ویلو له لیکې تیر شو د لوبې مینه وال هم د درېیم گډون کوونکي په لیدو د خفاستی په سیالی کې ورگډ شول

کراچی ۱۹۹۷،

تک دم دم تک ...

سلام جان ټوله ورځ له دې دوتره(دفتر) هغه دوتر ته ، له دې وزارت نه هغه وزارت ته ، له دې کوڅې هغې بلې کوڅې ته ډول(ډوهل) پر غاړه او لرگی په لاس گرځېده را گرځېده خو هیچا د ډول ښخ ترې نه وو اوریدلی...

هر دوتر ته چې ورشي د مامورینو خولې له خوشالی ویتي پاته شي چې وریا میله ده.

خو سلام جان دېخوا هاخوا وگوري سر وښوروي او بېله دې چې لرگی ډول ته وروري ، تندی یې کونځي کونځي شي او په غوسه له هغه دوتره راوونځي او په بېره بل دوتر ته ورشي له هغه هم همداسې بل ته...

د دوترو خلک هم د ډول د ښخ په ارمان کې پریږدي. زه چې ډیر د اتن شوقی یم ، نوکله چې سلام جان ووینم و اتن ته مې هوا وشي اوبې اختیاره مې ورې په ښوریدو شي ، خو هغه ډول نه وهي

. نن مي سل زرونه یو کړل او پوښتنه مې ځیني وکړه:

- سلام جان! دا ډول ولي نه رغوي؟

سلام جان سترگې جوڅې او تندی گونځې کړ

او د یوه ستر راز په څیر یې ورو راته وویل:

- دا ډول هغه وخت وهم چې کار د کارور(اهل) ته وسپارل شي!

ما ترې په تعجب وپوښتل:

- ولي اوس کار د کار ور ته نه دی سپارل شوی؟

سلام جان ورو خپله خوله زما غوږ ته را نژدې کړه په داسې حال کې چې لاس یې د خولې له پاسه نیولی وو او سترگې یې رډي رډي راوتلي وې ، دېخوا هاخوا ته یې په څیر څیر کتل ، په وزن سره وویل:

بیسواده پر څوکیو قرعه کشي کا

باسواده له بیکاري روز مزدوري کا

توپک سالاران د خلکو هدایت کا

پوهان له مجبوریت هجرت کا

ما په خوله ورسره د ډول نغمه واهله او سر مې ورسره ښوراوه:

تک دم دم تک ، دم دم تک ، دم دم تک دم دم....

کشتی کج

د پراڼک او ملخ تر منځ د کج غیره نیولو و روستی وار (روند) پیل شو ټولو دا سوچ کاوه چې پراڼک گټونکی دی نو له هم دې کبله به د پراڼک په هر غورځنگ د چکچکو برغونه فضا ډکه کړه . پراڼک چې بړا(حریف) یې ډیر ناتوانه گڼه نو پر له پسې ټوپونه یې په ملخ پسې وهل چې ژر یې تر پشولاندي کړي . پراڼک دومره ټوپونه ووهل چې له ستړیا نه ستونې ستغ اوږد اوږد وغځید.

ملخ هم ټوپ کړل او پر تندي یې کیناست او د اتلانو جام یې وگټه . ځکه یو ټوپ یې پر سول (عقل) برابر سم او بې بناخ (غرور) وواهه

لندن ۱۹۹۸

خوش خدمتی

یو ښکلي ځوان افغان د ختیزو او لویډیزو هیوادو له ځوانانو څخه د ښکلا او میرانې سیالی وکتله خو یو پنجایي دغه سیالی له دي افغان ځوان څخه وکتله.

دا څرنګه؟

ځکه وروستي حکم (ریفري) په پاکستان کې اوسېدلی یو افغان رهبر وو.

کندهار ۱۹۹۶

مننه

بنوروا ورو وپتا تو ته چې د میلمنو په ورځ یې مرستې ته راغلی وو وویل:

مننه!

پتاتو په یوه ترخه او شکمنه موسکا خواب ورکړ:

هو ولا!

که د انسانانو له قصاب څخه وپوښتی چې ته هم ښه سپری یې همداسې نه ده ؟

هغه هرو مرو د پتاتو خواب ورکوي

هو ولا! د انسان خدمت فرض دی (په خدا ډوله موسکا)

لندن ۱۹۹۹

پنجر مین

طالب: ولي دي ږیره خریلی ده؟

لاروی: صیب زه پنجر مین یم

طالب: وینسه ،

خو اوس هغوی پوهیږي پام وکه چې بی مین دي نه کری!

کندهار ۱۹۹۵

توپکیان

یو چرسی بل ته په خندا خندا او خوشالی زیری ورکړ:

هغه دي بیا توپکیان راغلل!!!

دویم چرسی له خوشالی په ترپکو شو او نارې یې کړې:

وا واد مور شیدې کندهار اوس کندهار شو

لندن ۱۹۹۸

وزې ته ښکښل وکړه!

دلته ملا د حجرې مخي ته ولاړ وو او ډول وهونکی ته یې بد او رد ویل. هلته یو مسافر ناست و او شلومبې اووچه ډوډۍ یې خوړل او په دې چورت کې و چې هر چیري چې ورشم همدا شلومبې دي ، تروې دي ، شناوې...

مسافر په عالمانه توګه ملا ته وویل:

-ملا صیب! ډول والا ته څه مه وایه وزې ته ښکښل کوه که دا نه وای دنیا به سمه وای!

نه به ډول وای ، نه به شلومبې وای

اوس باید وزې ته ښکښل وکړو: چای ډول ، چای شلومبې ، چای ږیره ، چای غولانځه او چای لالکی ټینگه نیولي ده

کندهار ۱۹۹۷

دا بی بی سی لندن دی!

د چونگینو په یوه ډنډ کې آوازه خپره شوه چې د مار او موش خرما تر منځ جگړه شوی ده او په ترڅ کې یې تور مار مړ شوی دی. د دې آوازې په رسیدو سره په ډنډ کې اتیونه، نڅاه گاني پیل شوې. نجونو او بڼخو لاسونه او پښې په نکریزو سره کره او ټولو لکه اختر چې وي نوي کالي واغوستل او یو بل ته یې تبریکی ویل پیل شوه ځکه له تور مار نه چونگینې ډیري په تنگ وې او هره ورځ به یې دوه — درې ژوندی تیرولې، نو د مشرانو د مشورې په اساس موشخرما ته سوغاتونه برابر شول او څو چونگینو ته دنده ورکړل شوه، هغو دا ډالی پر سر او خېستې او له ډم او ډول سره لکه ورا چې د ناوي پسې ځي د موشخرما د غار خواته رهي شول د موشخرما وه غار ته له رسیدو سره سم

د ژوندی دي وي زموږ ټولمنلي درناب موشخرما!

کامیابه او سر لوړه دي وي موشخرما!

مړ او ورک دي وي تک تور مار!

نارې او شعارونه یو د بل پسې په انقلابي ولولو بدرگه کېدې، خو له غاره د موش خرما پر ځاي تک تور مار راووت او د غار مخي ته یې لټکه (کفچه) ووهله.

د مار په لیدو چونگینې لږ وارختا او تر شا شوې، یوه ځوانه چونگینه چې د آزادو رسنیو د قانون په ارزښت ښه پوه وه لږ څه مار ته نژدې شوه او ویې ویل:

داسي آوازې دي او ډیرو رادیو گانو یې هم پخلی کړي چې په جنگ کې ته که موشخرما مړ شوی یاست! نو هغه چې مړ شوی دی هغه خو به تاسو نه یاست؟

نورو چونگینو خپل دوه غوږونه دوه سوه کړي وو او په شکمنو سترگو یې یو بل ته کتل او دگوندی تور مار مړ وي دعاو ي یې کولې. خو تور مار نارمي (سر ټنبه کي) کوله او هم دا یې ویل:

- ما موشخرما مړه کړه!

دوه — درې نوري چونگینې د شاهدانو په توگه را مخي ته شوې، هغوی شاهدي ورکړه چې بی بی سی هم دا خبر تایید کړی دی، نو څرنگه وايې چې ته نه یې مړ؟!

یوې پیغلې احساساتي چونگینې نارې کړې: نوهرو مرو مار مړ دی!

یوه بله سپین سرې چونگینې کرار مار ته نژدې شوه او په شک سره یې مار ته ځیر ځیر وکتل او په اسویلي سره یې وپوښتل:

— رښتیا ووايه! مور ستا اوریدلي دي؟ په زاریو او ننواتو یې ما ر ته و ژړل:

— گوره مور ستا اوریدلي دي!

مار له ډیري غوسې پښهار شواو په غوسه یې سر له مخکې ووايه. مار چې سر راپورته کړ هغه نژدې چونگینو ضعف کړي وو او نوری په منډه وې. یوه زړه چونگینه چې نشه وه په سختي سره یې خپلې ستر گې پرانیستې او ویې ویل:

- ما چې په عمر در واغ نه دي ویلي قسم خورم چې ته مړ یې ولا...!

ددې رښتیا ویونکي چونگینې په قسم سره د تښتیدولو چونگینو زړونه ډاډه شول او بیرته راستنې شوې د بېسده شوو چونگینو پر مخونو یې اوبه وښیندلې او بیا یې سنکر ونيوی. مار له دوی د سنکر نیولو نه لږ وارختا شو نری خولې یې پر تندې را ماتي شوې او په ژراند رغ یې وویل:

- لکه چې ما نه وینی؟

یوې متقاعدې وزیري چونگینې له لیري نه رغ کړل:

ته ښه سوچ وکړه گوره ته به مړ یې مور ستا اقرار غواړو!

تور مار له غوسې تک سور شوی وو غوښتل یې دا پخوانی وزیره ژوندی تیره کړي خو د بهرنیو خبریالانو په لیدو چې سند پرې ونه مومي چې گواکي دی پر چونگینو زیاتی کوي، نو تر دې کاره تیر شو، چې د مجرمینو نړیوالي محکمي

ته یې ور ونه پیژني. په اخیر کې یوې ډلې چونگینو د دریو سره غزلي ویلي:

الله شاکوکو جان مور ستا اوریدلي دي که یې منې که یې نه منې؟

او اوقیان د فیصلې له پاره مخي ته ولاړ وه

یوه بله چونکښه مار ته نژدې شوه هغې غوښتل تور مار د مړ شوي مار له عکس سره پرتله کړي خو دا هم په ناپامي کې د مار لخوا تیره شوه دا هم چا ونه لیده

نوري چونکښې په خپل منځ کې په خبرو اخته وې چا ویل مړ دی! چا ویل نه دی مړ! چا، چا بیا ویل که مړ دی نو دا بیا څوک دی!

د یو بل د بیایني په پار چا قسمونه اخېستل او چا لاسونه بنورول او شرطونه یې تړل. یوه کورناستې چونکښه چې د بلي چونکښې پر وږه سپره وه په لوړ ږغ یې نارې وهلې:

دا مار نه دی! که مار وای تر اوسه به یې دوه درې ژوندی تیري کړی وای!؟

د مار چې خپته یې پرسیدلي وه د خبر یالانو د ډار نه ونې ته وخت او ځان یې تر ونې را تاو کړ یو تریخ تیغ یې ویست.

هغه ځواني خبریالی چې دا د بي بي سي خبر یې ثبت کړی وو راغله پر چونکښو خوشالی گډه شوه او په یوه سوبناکه ږغ یې نارې کړې:

ودي لیدل زموږ دي نه منل نور نو سر تمبه کي پرېږده او ومنه چې مړ یې!!!!

چونکښو د گوتنیوي په توگه یو بل ته لاسونه بنورول گوره مړ دی خو دی ناځوانه یې نه مني ځوانه چونکښه چې ډیره راپاریدلې وه نو په بېړه یې تپ و لگاوه:

دا بي بي سي لندن دی ، نړۍ دا وخت

.. د زاړه دم تر څنګ د موشخرما او تور مار تر منځ یوه خونړۍ جگړه پرون په دو بجو پیل شوه چې په هغه کې سپکې او درنې وسلې وکاریدلې او تر درو کړیو وروسته تور مار ترې تم او موشخرما یې غار په خپله ولکه کې راوست دا خبرآزادو منابعو هم تایید کړي دي. ټولو چکچکي وکړی او په یوه ږغ یې وویل:

- ودي لیدل!!!!

تور مار چې دا خبر واورید نو بسیا شو او پر محکه ولوید ،

نورو چونکښو د ځواني چونکښې شعارونه په یوه ږغ بدرکه کاوه:

ژوندی دي وي بي بي سي!

- ژوندي دي وي

او د موش خرما ډالی یې د بي بي سي هغه خبر نکار ته چې دا خبر یې ورکړی وو واستوله

بنکروره تاریخی بد نامی

سورلندی (چغال) په ډیره رږ سره یوه چرکه له کلي وتښتوله د کور میرمنی اوویلا جوړه کړه:

هو خلکو! سورلندی زما یو نیم چارک د هگی چرکه یوره...

هلی د خدای دپاره...

سورلندی چې دا نارې سورې واوریدې نو و درید چرکه یې دوه —درې واری کښته پورته کړه خو هغه تر یو پاو زیاته نه وه او چې یې ښه ورته وکتل د هگی چرکه هم نه وه بلکې چرک و نو په پښېمانۍ بیرته را ستون او کلي خوا ته رهي شو په لارکې کیدرې ولید او بغ یې پر وکړ:

خه تښته! د کلي خلک در پسي راوتلي دي. سورلندی ورته وویل:

ته دا نارې او دا بنکروره درواغ نه اورې وایي یو چارک د هگیو چرکه...

لاهو...دا دومره غټ د رواغ. زه خم دا دوراغ رسوا کوم!

دگیدرې د دې کوچنی چرک په لیدو نارې د خولې وبهیدلې په مات مخي یې سورلندی ته وویل:

ساده سرپه! ما ته یې راکړه! زما په دوه چارکه منلې ده!

سورلندی چرکه کیدرې ته ورکړه او له توره یې ځان وژغوره او په آرامه وجدان د خپل غار خواته رهي شو او کیدرې هم نیم پاو چرک په دوه چارکه ومانه خو د کور د میرمنی یو یونیم چارک او د سورلندی دوه چارکه احسان ور باندي شو. کیدرې لا په خوړو پیل نه و کړی چې د کلي سپیان پسي راورسیدل او دومره یې وځغلوله چې درې چارکه یې تول (وزن) پایلی.

لندن ۲۰۰۲

چونگ چونگ د فتح خان

د نړۍ د فیلسوفانو لومړۍ کنگره په ۱۹۹۸ کال کې د ماگانا په تاریخي ښار کې جوړه شوه چې له ۱۴۵ هیوادونه ۱۹۵ تنو فیلسوفانو په کې گډون کړي وو.

لومړی ځل وو چې داسې یوه ارزښتمنه غونډه جوړه ده چې هلته د پوهې خبرې کېدې د دې کنگرې بهیر د سپورمکې له خوا خپرېده خو خلک د کریکټ د لوبې پر کتلو بوخت ول چې پر همدغه ورځ پیل کېده. په پراښتوني (افتتاحه) غونډې کې د ماگانا د شار د خاورو څڼو (تنظیفاتو) رییس چې فیلسوفانه خبره یې درلوده د لوړو چارواکوپه استازیتوب داسې وویل:

ډیرو پوهو او د چینې د اوبو په څیر پاکو فیلسوفانو! زموږ د ښه آب و هوا ښار ته ښه راغلاست. زه د چارواکو په استازي چې ټول د کریکټ لوبې ته تللي او زه یې چې د کریکټ سخت لیوال یم جبراً ستاسو چوپړ ته را لیرلی یم نو دا غونډه رسماً پیل وم.

د خاورو څڼو رییس د لږ چورت وروسته داسې اوږده کړه:

که څه هم مور هم فیلسوفان یو او ډیر ښه د عقل کارونه مو کړي دي لکه د کانالیزسیون او څښاک اوبوتر مخکې لاندې کانالونه سره گډ شوي دي مور له عقله کار واخېست او خلک مو په دې اوبو چې له ویتامینو ډکي دي روږدي (اموخته) کړي دي. فیلسوفانوژر د اوبو گېلاسونه له مخي لیري کړل

بیایې له لږ چورت وروسته سره وگراوه او داسې یې پسې وغځوله:

د ښار د څڼو ټولول ډیر سخت او گران کار دی خو اوس مو د عقل نه کار اخېستی دی. پرېږدو چې هغه وچ شي بیا باد هغه په ناپایه تشیال (لایتناهي فضا) کېږي ورکوي (دبریالیتوب یوه خندا یې وکړه)

فیلسوفانوژر ماسکونه راویستله او خپلي پزې یې وتړلې..

بیا یې لږ چورت ووايه او سر یې وگراوه او زیاته یې کړه مور د عقل نه کار اخېستی دی د پکوالي درمل مو پیدا کړی:

فیلسوفانوژر قلمونه او کتابچې راویستلې.

.دي خولۍ ته گورئ! د خولۍ په سر کولوسره هیڅ څوک نه پوهیږي چې څوک پک او څوک نه دی او بیایې یوه سوبڼه خندا وکړه

فیلسوفانوژر قلمونه او کتابچې له مخي لیري کړل

دی لا په همدې چورت کې وو او سر یې لا نه وو گړولی چې د فیلسوفانو د پر له پسې چکچکو په زور یې د خطایې له میزه لیري کړ. یو فیلسوف جگ شو او د اعتراض په توگه یې وویل:

کوربه هیواد دا حق نه لري زموږ وخت په اوتو بوتو ضایع کړي نورو هم دا وړاندیز ورسره تایید کړی.

د پراښتوني وینا وروسته د کنگرې اصلي موضوع د فیلسوفانو د د کار پایله (نتجه) وه چې هر یوه دیرش-پنځوس کاله زیار گاللی ملي او نړیوالې پېښې یې څیړلي او سپړلي او د عقل خبرې یې را بر سیره کړي دي نړیوالو ته د دي خبرو ډاگیزول او رسول پیل کړل.

لومړی د امریکا لوی فیلسوف مستر جان مان براون بلک وایت داسې خپله د عقل خبره وکړه:

خپل راز پټ ساته چا ته یې مه وایه!

مور د عقل خبره را برسیره (کشف) کړی او عملي کړي ده مور هر ډول درسته (سلاح) جوړه کړې ده. خو چا ته نه وايو. خو نور هیوادونه که د یوې گولۍ (مرمی) انخوړ هم وباسي بیا نو احساساتي شي او اعلان وکړي! مور پیدا کړه! او هغه دی چې د ملگرو ملتو د امنیت شورا استازي هغه هیواد د ستوني نیسي او انخوړ یې ور خیري کوي.

د امریکا د فیلسوف خبره په چکچکو سره تایید شوه، تر چکچکو وروسته رغونه او یوه مهمه پورته شوه. د غونډې مشر وپوښتل:

خوک څه ویل غواړي؟

یو فیلسوف وړاندیز وکړ چې بناغلي فیلسوفان باید یوازې خپله د عقل خبره وکړي سرباري څرگندونو ته اړتیا نشته ځکه دلته ټول فیلسوفان دي په موخه (مقصد) پوهیږي نورو هم دا وړاندیز تایید کړ.

بیا د روس فیلسوف پروفیسر یوري گوري یوف پوف د تربیون شا ته راغی او خپل د عقل خبره یې چې د دیرشو کلنو ازموښتنو په پایله کې یې را برسیره کړی وه داسې څرگنده کړه:

یا خپله زمري شه کنه یا د بل د درگا سپی شه کنه!

د یوف د عقل خبره په پر له پسې چکچکو تایید شوه.

او وا بیا ووايه رغونه پورته کیده

نو پوف بیرته دا د عقل خبره را غبرگه کړه:

خپله زمري شه کنه یا د بل د درگا سپی شه کنه!

په دویمه ورځ لومړی د جاپان فیلسوف پروفیسر پان چوانگ چان چین چونگ خپل د عقل خبره داسې څرگنده کړه:

و چا ته په هغه سترگو گوره چې دی نه چې وو!

مور اوس هغه پخوانی...

په پر پسې چکچکو یې په سر باري څرگندونو څخه یې لاس پر سرکړ او ټولو دا د عقل خبره په یو رغ را غبرگه کړه:

و هرچا ته په هغه سترگو گوره چې دی نه چې وو.

وروسته د جرمني پروفیسر هال بال شمیت کورت د تربیون شا ته ودرید او تر یو لنډ توخي وروسته یې خپل د عقل خبره داسې څرگنده کړه:

هر کار چې کوې مزد یې لومړی جوت کړه!

په واه واه سره دا د عقل خبره تایید شوه

د فیلسوفانو مخي ته ځانگړې غوزی (مخصوصي گوشکی) چې د هر وینا وال خبرې یې په هم مهاله په ۱۵۴ ژوبو ژباړلې. خوځنگه چې ټول سره پوهیدل د غورویو نه دومره کار نه اخیستل کیده.

د نورو هیوادو فیلسوفانو هم په خپل وار سره د عقل خبرې وکړې چې دومره په زړه پوري نه وې. چې همدا د افغانستان د فیلسوف وار راورسېد هغه د خپل نوم په اوږدولو بوخت وو چې نور فیلسوفان گومان ونه کړي چې دی فیلسوف نه دی

نو الحاج پروفیسر پوهاند ډاکټر ماسټر جان گل جان خان قربان صاحب اخوند بیکار د پنځوس کلنو را بر سیره (کشف) کړې خبره داسې د نړیوالو غورځوټه ورسوله:

که غواړې چې هوسا شې اې افغانه! کور پسي ايله که . وطن پسي ايله که ، خپلوان پسي ايله که ، د کور سامان پسي ايله که ، چې څه لرې هغه ټول شيان پسي ايله که ، چونگ چونگ د فتح خان (دا ټوله يې په يوه سا داسې وويل چې سترگې يې رډي راوتلي وې).

د چکچکو داسې پر له پسي شړپ شو تا به ويل چې سواره نظام پوځيان را روان دي او ټول فيلوسفان ودریدل او خپلي خولې يې پورته پورته غورځولې:

واه واه بيايې ووايه!

که غواړي ...

بيا ټول فيلوسفان نيغ ودریدل او لکه کورس تکراروله يې

که غواړي ...

د جاپان ، چين او کوريا فيلوسفان د چونگ چونگ په اوریدو په نڅاه شول او خپلي ملي نڅاه گانې يې پيل کړې

دا د عقل خبره دټولو له خوا تاييد او تر ټولو غوره د عقل خبره وگنل شوه او جايزه يې وگټله .

په جايزه کې پروفیسر بیکار ته د امریکا ويزه او د الوتکې ټکټ ورکول شو

پروفیسر بیکار چې د اجنت له شره خلاص شوی وو په داسې حال کې چې د سترگو يې د خوشالۍ اوبنکې تويیدې ويزه او ټکټ مچ کړه او بېله دې چې د غونډې تر پایه پاته شي خپل لاسي بکس يې واخېست او د لاسو په بنورولو په منډه د بای بای په ویلو له تالاره ووت او سیده هوایي ډگر ته ولاړ.

اندونشیا ۱۹۹۶

کمپوټري مشر

د رادیو څخه مې د نوي حکومت د غړو لو نوي مشر نومونه واوریدل او په همدې سوچونو کې ویده شوم او گډوډ خوب مې ولید چې یو ستانه (روحاني) شخصیت ته وایم چې ته دا زموږ د نوي کابینې وزیران پیژنې څرنگه خلک دي ؟

د تجارت راکړې ورکړې وزیر څرنگه سپری دی ؟

هغه راته وویل: هغه یو لوی او مېنهور قمار باز دی!

زما د خولې نه د هو! هېښنده رغ را پورته شو

دا د کورنیو چارو د کش او گیر وزیر ؟

هغه یو نومور غل او قاچاقبر دی!

زما د خولې بیا د هو هېښنده رغ ووت.

او دا د مالیې د چل او ول وزیر ؟

هغه یو خراباتي سپری دی!

همداسې د نورو ټولو وزیرانو پوښتنه مې ځینې وکړه زما هوو ورسره روان وو په پای کې مې د نوي مشر په اړه پوښتنه ځینې وکړه.

ستانه سر وښوراوه . شونډې یې بوڅې کړې او راته یې وویل: دا نه پیژنم ، نه یې پلار څرگند دی نه یې هیواد.... په همدې وخت کې له خوبه راکښیناستم.

سبا ته نابېرې د یوې مرکې لپاره د نوي مشر دوتر ورغلم او تر مرکې وروسته مې د خوب کیسه ورته وکړه او ورته مې وویل: چې ستانه راته ویل چې د ده کام او نه پلار او نه هیواد څرگند دي .

مشر په بې توپیري سره موسکی شو او په یوه ترخه خندا یې وویل:

رغ مه لره رښتیا وایي ټوله په سیاست کې را نه ولاړه رغ مه لره اوس ماته هم ولاکه څر گند وي خو دومره پوهیږم چې چیف مې افغاني دی .

دا ځل زما د خولې په وینه د هوو رغ پورته شو خو ژر مې پرخوله لاس ونيوی.

تاپه

عجب زمانه وه پر بري ليکونو ، ديپلومونو ، سه پارچو ، نکاح ليکونو ... رنگارنگ توري ، سرې او زرغونې او شني تاپې لگول کېدې ان چې پوهنځي مو پای ته ورساوه پر بريليک يې سپينه تاپه راوواهله ځکه د سپينې تاپې رنگ لمر نه خرابوی او ډير خوشاله وو ، خبر نه وو چې د زمان په تيريدو سره دا تاپې بې ارزښته کيږي او ان دهغود پتيدو ځای به نه وی او ټولې پاکيږي نور نو اوس پر اسنادو تاپې نه بلکي پر خلکو باندي وهل کيږي دا تاپې د سلو کالو دينداره بې دينه کوي او د سلو کلو غل څخه پير ، د دوښمن څخه بادار ، له جته څخه سردار جوړوي

دا اوسنی تاپې په ريموت کنټروليږي يوازي کوف غواړي او چوف که يې نه منې زموږ کلي ته راشه مازي سر پورته که بيا د تاپې وهل گوره هر شی چې شوې او هر چيري چې ولاري !؟

لندن ۱۹۹۸

دغه دغه

بناغلو راغلو!

زه له تاسو څخه مننه کوم چې پر ما مو باور و کړ اوزه مو په خپلو رایو خپل استازی وټاکلم . ما لکه مخکې چې ژمنه کړې وه اوس هم په خپله ژمنه ولاړ یم نور ستاسو یادوني ته اړتیا نه لرم . ما د کار پلان جوړ کړ تاسو دا زما اوږد او منظم پلان تر اوسه نه دی لیدلی خیر زه به دا خپل پلان نه یوازې تاسو ته ، بلکې کوچنیانو ، ښځو او زرو ته هم وروښیم

زه خپله دا وینا په دې نارو سره لیدوم:

ژوندی دي وي زما پلان

مړه دي وي ستاسو دوشمنان

زموږ د رییس کټ کټ همدا وینا وه خو تر هغو وییو (کلیمو) لاندې یې چې کرښه را کښل شوې ده (دغه) لوستل شوي دي

زه تاسو څخه دغه کوم چې پر ما مو دغه وکړ

پام چونگنبه مه یادوه!

سرور د خانو د میرمنی پوښتنې ته ورغی چې دا ډیر مهال ناروغه وه او د خبرو په ترڅ کې یې خانو ته ورته وویل:

یاره خانو! اجملې دا دوې میاشتي مخکې ښار ته تللی وو هلته ښه ډانکتر جوړ شوی راغی ، وایي د کوم ډانکترې کورس یې ویلي دی ، لروین(دوربین) پر غاړه ، غټه توره بسته په لاس کې غټوویني سترگې یې (غټي کټه بیني) پر سترگو، نازک سپین کفن یې اغوستی او عجب لاس یې دي په یوه اوونۍ کې ناروغ هاخوا یا دپخوا کوي .

ما خپله خواښې وروستله ، هغې ته یې داسې درمل و رکړه او ورته یې پر هیز هم ورکړ چې د درمل خوړولوپه وخت کې پام چې چونگنبه په یاد نه کړي هغې هم لکه چې چونگنبه په یاد کړې وه او هاخوا یې کړه .

دا داوس په پکو ډانکترانو چه جوړه نه ده که ښه وی خپل پک سرونه دي جوړ کړي !

خانو چې په چورت کې تللی وو او له ځانه سره یې تکراروله :په یوه اوونۍ کې دي خوا یا هغه خوا

سرور و رته وویل:

خه درواغ خو نه درته وایم وبې ازمايه اویا یې د راز په توگه ترې وپوشتل:

رښتیا د کاله شاوخوا مو چونگنبې شته ؟

خانو په خوشالی ورته وویل :

هو ډیري دي !

سرور په ټینگار ورته وویل:

- که زما مني ژر یې وروله!!

ډانکټر صایب کوتان (قوتان)

د ږغ د ککر تیا (شوربکت) څخه د ژغورو دپاره د ځنگله ټولني د گاونډيانو په سلا او مشوره و پتيله چې د گاونډي ځنگله له ازمېښتونو څخه د گټې اخيستنې لپاره ډانکټر صایب کوتان ته بلنه ورکړي

ډانکټر کوتان چې ځانگړي غوري يې د قبض ، چاغينيت ، هډوکو درد. د ږغ د ککر تيا د مخنيوي لپاره را بر سیره (کشف) کړي وه او د غورولو د ځای له پلوه يې بيلا بيلې گټې درلودې ، له خپلو نظرياتو سره راغی.

د نوموړي ځنگله به رسنيو (مطبوعاتو) کې د دې ځانگړو غورو اعلانونه پيل شول او د ږغ د تيتوالي له کبله د کټه کولمې (مقعد) غورول حتمي او اړين امر وگرځيد ، او نه کارول يې لوي جرم او گناه وگڼل شول د دغو نويو را بر سیره شوي غورو د ږغ په جگوالي او تيتوالي کې په رښتيا چې اعجاز کاوه . ځکه د کټه کولمې په غورولو هغه ځواک (قوه) چې د ږغ د ايستلو لپاره اړينه وه چې ږغ خپل اصلي غاړه او تون له حنجري وباسي ضايع کيده. لومړي ددغه کار ازمېښت پر يو کولنگي چرک چې ډير بې وخته اذانونه يې کوله وشو د چرک دکټه کولمې ترغورولو وروسته چرک غاړه پورته کړه چې اذان وکړي خو دا قوه به يې له شا له خوا ضايع کيده او اواز يې له حنجري نه ووت .

ټول ژوي اړ شول په دې فرمان کړه وکړي او خپلي کټه کولمې په دې غورو غور کړي او خپله منندويې (فرمانبرداري) وښيي .

او هغه و چې په دې کار سره د زمرو غور په غول بدل شو. د خره هرهر په ال ال ، د مار پښهار په پښ پښ ... بدل شول د هر ژوي د ژبې د بدلون سره د هغو ارو اصل هم ورک شول.

مخکې به نورو ژوي د زمري له غوره وېرېدل خو اوس يې ورباندي د غول په اوريدو پوزخند واهه اوخندا يې پرې کوله. نور چا د زمري زور و ځواک او واکمني ، د پيلمرغ درايت او عقل مندي ، د پيل درنوالی ، د بلبل غزلبولي ... ته ارزښت نه ورکاوه هر ژوي ځان ته نوي پښتوني (شجرې) او تاريخونه جوړ کړل نور نو پرانگانو هوسۍ نه شوه ښکارولای ، کربشا (سنجاب) غوزان نه شوای په خاورو کې پتولای ، سگ لاهو د اوبو ډنډونه نه شو جوړولای او ...

کرار کرار ځنگل په وچيدو شو او گل گل ميري او خپل سري شول.

خو په ځنگل مينو ژوو هوډ وکړ چې ځنگل به بېرته جوړي. نو په توره شپه يې ډانکټر صيب کوتان سره له غورو او نظرياتو له ځنگله نه ورک کړ او دا عادت يې هم ورسره ورک کړ. او دا عادت هم ورو ورو له ځناورو هير شو.

يو زمري د يوې ډبرې شا ته پروت وو او يومورک يې پر لکۍ غاښ ورو لگوي له درده يې نابيره له خولې غور ووت ، دده دغور سره ټول مورکان له ځنگله نه وتښتيدل او ځنگل يې خوشي کړ ، بيرته بيديا ته وتښتيدل. د مار د خولې بيرته پښهار راووت ، د خره له خولې هرهر ...

جوړي شوي پښتوني (شجرې) خيري شوې او هر يو دخپل کار پسې روان شول.

خر چې د خېتابې ميز ته ولاړ وو او خپله عالمانه وينا يې وړاندي کوله ميز يې پر شا کړ او خپل اصلي ځای ته يې يووړ

بيرته جم او جوش جوړ شو د چرگانو هوهو ، د بلبلو چوچو ، د پيلانو بوهو اوريدل پيل شول .خو د دې لپاره چې دگاونډي ځنگله اړيکې له دې ځنگله سره ويجاړ نه شي بيا هم دا غوري يوازي د هغو چرگانو لپاره چې بې وخته اذانونه يې کوله او د هغو خرو لپاره چې د هرهر نه يې نه اوريدل کيږي چې خاندي که ژاري. وارديدل او په نسخه ورکول کيدل.

که زما منې کله کله گډایې هم کوه!

تورک چې واده ته خبر وو ، پوره یوه گړۍ په سره لمر کې گاډۍ (بس) ته سترگې پر لار پاتې شو خو د بس گاډۍ (سرویس) پته نه وه . تر لږ چورت وروسته یې له سره خولۍ ایسته کړه وپښتان یې جر پر کړل د پتلون یوه پایڅه یې پورته او بله کښته کړه خولۍ یې کچکول کړه او دتم ځای خلکو ته یې په مات مخي په سندره کې ویل:

- بیچاره یم ناوخته کیږي واده ته نشم رسیدی د خدای په نامه د ټکسي کرایه خو را کړی ته نه نی نی ...

د خلکو غوږونو ته ورغله چې وایي: بیچاره یم واده مې نه دی کړی بې کاره یم مرسته وکړئ چې یو ټکسي رانیسم ته نه نی نی ...

نو چا لس چا شل په خولۍ کې ورواچولې لانیمايي خلکو ته نه وو رسیدلی چې د پیسو شمیر ورته پوره څرگند شو نو پیسې یې جیب ته کړې . خولۍ یې بیرته سمه او پر سر کړه ، پایڅې یې سمی کړې د سرک د غاړې د موچي نه یې بورس واخېست بوتونه یې پرې پالیش کړه یو ه فانتا یې پر سر پورته کړه او ټکسي ته یې لاس ورکړ او ولاړ.

د کیږده قدمونه ! (اهسته برو) پر مهال یو تن تورک ته نژدې شو او ورته یې په سا نیولی ږغ وویل:

ته هغه نه یې چې سوال دي کاوه؟

تورک سرې سر تر پایه له نظر تیر کړ د کړتې غوتو ته یې ښه ځیر شو چې دوې یې شلیدلي وې ، بوتونه یې په ختو لږلي وو شونډې یې وچې ښکاریدې داسې برېښیده چې ډوډۍ ترې خلاصه شوي وي ابله اهسته بروتته را رسیدلی دی.

تورک کت کت وخنډل په فیلوسفانه توگه یې ورته وویل:

اې ساده! زه پوهیدم که دا کار ونه کړم تا غوندي به نهار د آهسته برو په اوریدو تیز برو کیدم چې کور کې هم پیاوه را نه خلاصه نه شي

تبر علیکم!

په جرستان کې تبر او تبر پالنه خپل لور ستونځ (اوج) ته رسیدلي وه د تبر پوښتنه د سلام پر ځای کاریدله چې دو کسه به سره مخامخ شول نو د لاس پر ځای به یې ورته وایه:

تبرعلیکم!

(په کام څوک یې؟ په هغه کې بیا څوک یې؟ په هغه کې بیا...؟)

(توری یم په هغه کې بیا برگ یم په هغه کې بیا خر یم...)

که به یې کام سره نژدې راوخت نو لاسونه به یې سره وکړپوله او غیر په غیر به شول خو که توپیر پیدا شوی وای بیا نو بې شپیلک (ویسل) آزاده غبر پیل کېده.

گلو چې د یو ضروري کار دپاره جرستان ته تی نو خلکو ورته وویل پام کوه که چا پوښتنه درڅخه وکړه چې په کام څوک یې داسې یو څه ورته ووايه چې هغوی پوه نه شی کنه نو په بده بلا به واورې.

گلو د جرستان په لاره کې یو دوکان ته د څه اڅپستلو لپاره تم شو دوکاندار د سلام پر ځای په مرموز ډول ترې وپوښتل:

تبرعلیکم!

گلو هک پک پاته شو چې څه ووايي ترلر چورت وروسته یې په داسې حال کې چې ژبه یې بنده بنده کیده زره نازره وویل:

سیلاو ځی علیکم!

دوکاندار سر وښوراوه او د څه غواړې پوښتنه یې ترې وکړه خو تنه چې د دوکان مخي ته ناست وه او غوړونه یې بوخ نیولي وه بیرته په خپلو کارونو اخته شول گلو هم یو ژوره سا وشړله سودا یې واڅپستله او رهي شو یو کوچی چې هلته پروت وو او په پټوکې یې ځان نغښتی وو لکه لیونی نا ببر ه را جگ شواو لکه ورکه یې چې موندلي وي نارې کړې:

ودریره چیري ځی!

پروښکرال دي پلار زما دوه سوه وزې په لوړه شيله کې وړي وې او ته داسې خرامان خرامان روان یې را تاو شه راوړه تاوان

خلک له ځایو را جگ شول او د گلو خواته لکه کرک چې نیسي کرار کرار را نژدې کیدله همدا چې په گلو کړی (حلقه) تنکیده شور ماشور هم جکیده کرار کرار هوايې دزي هم پیل شوې او ورسره د خوشالی پټو وان هم ورسره پورته پورته غورځول کیدل.

خوار گلو له شرمه په خولو کې ډوب و چې کوم خراب کار یې کړی دی چې د ده به نیولو دومره خوشالی جوړه شوه

یو سپین زبري چې نوی د ډزو څخه خبر شوي ووراغی گلو خوشاله شو چې هغه به یې د دې وحشانو نه خلاص کړی گلوته چې لاسونه او پښې یې ټینگی تړل شوي وې ورنژدې شو.

گلو خوشاله شو چې اوس به یې هغه د دې مصیبت نه خلاص کړی خو هغه لومړی د هغه پر مخ ورتو کړل او بیا یې وپوښتل:

څه پښه ده؟

دا سیلاو ځی علیکم دی! هغه چې نیکه یې پروښکرال زما دوه سوه پینځوس وزې په لوړه شيله کې یورل! په یاد دي شول هو هغه چې زما دوه سوه وزې هم ور پسې وې!

سپین ریبری یو وار بیا په نارو سورو شو

او ویل یې:

ما پریردی چې خان غازی کرم!

خو خلکو هغه ټینګ نیولی وو

اودگلو گرد چارپیره اتن پیل شو

لندن ۲۰۰۰

درواغو بازار...

د لندن د کډوالی کارمندانو (ایمیکریشن) د ورځني چارو د اسانتیا لپاره د درواغو سنجولو ماشین د ساینس د کارپوهانو په مرسته په ډیر لوړ لگښت جوړ او نصب کړ خو د دې ماشین گيچ هیڅ کله له سرې لیکې څخه را کښته نه شو د دوی په خیال چې کار نه کوي نو یو بل ماشین یې د رښتیا ویلو د څرگندتیا لپاره جوړ او نصب کړ. یو افغاني رښتینی ډاکټر چې د دښمني له کبله کډوالي ته اړ ایستل شوی وو خپل د شلو کلنو د خواریو کور، شتمني یې وپلورل ځان یې لندن ته راوړسوه او دلته یې د رښتیا ویلو د ماشین کوټې ته بوت. ډاکټر چې پر پوه او علم یې باور درلود اود درواغو ویلو یې بد راتلل نو په خپله انټرویو کې یې رښتیا وویل:

زه یو ډاکټر وم په روغتون کې مې کار کوی د دښمني له امله مې ژوند په خطر کې وو.....

د کډوالی کارمندانو په هڅه رښتیا ترې وپوښتل:

یوازی ډاکټر وي بل کوم دولتي څوکۍ دي نه لرله؟

کوم وزیر، صدراعظم، رییس جمهور یا باچا نه وي؟

ډاکټر نه پوهیده چې دلته ټول راغلي کډوال لږ تر لږه دوه درې دوره باچاهي کړي ده. یا صدراعظمان وو

د کډوالی کارمندانو بیا ترې وپوښتل:

لږ تر لږه کوم باچا کوم وزیر-مزیر...؟

ډاکټر د نه په ویلو سر وښوراوه

د کډوالی یو کارمند ډاکټر ته د دیپورت پانه ورکړه چې په هغه کې لیکل شوي وه:

مور عادي ډاکټران. استادان نه منو د داسو خلکو په منلو سره به د کډوالو سیل را مات شي. مور تر اوسه یوازی دیرش زره افغاني مهاجر منلي دي چې هر یوه یې لږ تر لږه یوه دوره باچاهي-ماچاهي یا صدراعظمي تیره کړې ده

د رښتیا ویلو ماشین گيچ هم هیڅ پورته نه شو نو هغه و چې هغه ماشین یې هم لکه خوار ډاکټر دیپورت کړ.

نو دا چې ولي دلته ځیني راغلي کډوال ډیر درواغ وايي دا ځکه د دوی د درواغو خوند لیدلی دی او دا چې ولي ځیني ځانونه باچاهان گڼي او لکه باچاهان برخورد کوی او نور خپل رعایا گڼي دا ځکه چې د دوي کیسونه په پاچاهي منل شوي دي.

ویر می زده کر!

ددې لپاره چې د هیوادد نه پر مختک علت جوت شي نو یوه ټول پوښتنه (عمومي ریفرنډم) اعلان شو چې جوت شي خلک په دې اړه خپل نظریات په لیکلي توگه ښاروالي ته ورولیږي. هر هغه چا چې ښه دلیل ولیکي د هغه عکس به د نوي چاپیدونکي یو لکي نوت انځور کيږي په زرگونه دلیلونه ښاروالي ته راورسیدل چې ځیني یې دا دي :

- تلویزونونه لا ټول نه دي په دار شوي
- د نارینو حجاب نه دي سمبال شوي
- ډمانو ته په دولت کې ونډه نه ده ورکړ شوې
- کوڅه ډب سپي په قدرت کې نه دي گډ شوي
- ځوانان ټول نه دي مړه شوي
- پوهان ټول نه دي تښتیدلي
- سیاست کوونکو په کال کې هډو یو رښتیا هم نه دی ویلي
- رهبرانو خپل تاریخ سم نه دی لوستی
- ښه ته مو ښه او بد ته مو بد نه دي ویلي
- دولتي څوکی د پښو د مېچ پر بنسټ (لمبر په اساس) نه دي ویشل شو
- ...

خو د مستري یو شاگرد دا جایزه یووره خو عکس یې چاپ نه شو ځکه نظام بدل شو

دي شاگرد لیکي وه چې استاذان شاگردان خپل نوکران گڼي او بیا یې ورپسي زیاته کړي وه:

زه دا دیرش کاله له ویررینک کار سره شاگرد یم دوکان جارو کوم ، سودا راوړم ، کتو پخوم ، لوبڼي مینځم ، چای دموم دا ټوله مې ښه زده کړي دي خو په ویررینک نه پوهیږم ځکه کله چې د اصلي کار ځای راشي نو استاذ ما د یو بل کار پسې لیږي چې زده یې نه کړم له ما څخه د شاگرد په بیه د نوکر کار اخلي همدا لامل دی چې زه په ویر پوهیږم اورینک مې نه دی زده

بڼه او بد

چې ژوندي یې تر تا بد او چې مړ شوې له تا بل بڼه نه شته—له وګړو له نظره
چې برحاله یې تر تا بڼه چې منفک شوې تر تا بل بد نشته—د همکارانو له نظره
چې جره (مجرد) یې تر تا بڼه چې کوروال شوې تر تا بد نشته—له انجونو له نظره
چې پلار د بچو یې له تا نه بد که بې بچو یې له تا نه بڼه نشته—د کرایي دار له نظره
چې نرم خوی یې له تا بڼه که تند خوی یې له تا بد نشته—د میرمنې له نظره
که لکړه لري له تا بد او که یې نه لري له تا بڼه نشته—د سپو له نظره
چې ږیره پریردي له تا بد او که یې خړبېي له تا بڼه نشته—د ډمانو له نظره
چې شتمن یې له تا بڼه او که غریب وي له تا بد نشته—د خپلوانو له نظره
که موټر لري له تا بڼه او که یې نه لري له تا بد نشته—د ګاونډیانو له نظره
پیسې دوست که درواغجن شی یوه غیران ته بېم اتوم شي—د پوهانو له نظره
په سیاست کې رښتیا نه شته ، بېله غلا دغله بل کار نشته—د تجربو له نظره

ملت او حکومت

شاگل خان د یوه سیاسي گوند په پتو سترگو د ټولو پریکړو په منلو سره د خپل کلي وکیل وټاکل شواو ددې لپاره چې له نورو خلکو نه وپېژندل شي یو ه سره چتری یې په خپلو پیسو رانیوله هر چیري چې به تی که باران و که لمر که به پلي وویا سپور که به په گاډۍ کې وو یا په مغازه کې هر چیري به یې چتری په سر نیولي وه

چا ترې وپوښتل چې وکیل صیب ولي دي په سرویس کې پر سر چتری نیولې ده؟ یو خو باران نشته او بل دا چې موټر ټیټ دی او بیروبار دی ته هم ورسره په عذاب یې او هغه خلکو ته چې تا ورسره ژمنه کړي ده چې مرسته ورسره کوي هم په تنگیري

وکیل صیب په ډیره امرانه گړدود (لهجه) تر یو لنډتوخي او غاري تازه کولو وروسته وویل:

موږ چې وروسته پاته یو همدا لامل دی ځکه ملت او حکومت باید سره جلا شي که زه چیري دا چتری په سر نه کړم څرنگه به حکومت او ملت یعنی زه او ته څوک وپېژني (کت کټ یې وخنډل)

رښتیا هم د داسي ده د حکومت سړي باید یا چتری یا قره قلی یا لویه صدری یا هم لکی ولري یا نور څه چې د ملت څخه یې توپېرو شي

ستنګري بنځې

فرانکلن وايي د بنځو ژبې تورې دي او هغوی هيڅ وخت نه پرېږدي چې تورې يې زنگ ووهي ر بڼتيا هم د بنځو ژبې غوڅوونکي (جارحه) او اورنيو(ناربه) وسلو ته ورته دي او دځينو ژبې د سرو زرو کوچنۍ زینتي تورې دي چې په اساني د مېړه د خپلوانو پر بدن ننوتلای شي. دي ډول ژبه لرونکو بنځو ته لاکتي بنځې هم وايي د ځينو نوري ژبې کت مت د ستوې(پيش قبضي) په غتوالي او تيره والي دي چې د مېړه د دوستانو لاسونه او پښې په يو ه گوزار پرې کوي چې تور زنی بنځې هم ورته وايي.

د دي بنځو او د هغو د مېړو ځانګړتياوي داسي لنډيز مومي:

- لاکتي بنځې کور او مېړه خپل کني د سهار له لمانځه څخه تر ماخستن پوري د کور کارونه لکه جارو ، اوږه اخښل ، دډوډۍ پخول ، کالي پريولل د مېړه چاپي کول او پر مخ سرخي او سپيده ټپل او د سهار دپاره اوبه تودول په يوازي توګه پر مخ بيايي مېړونه يې هم د دوتر له څوکۍ څخه د ناستي سترې شوي وي لکه يرغه آس تر کوره ځان رسوي خو د کور وره ته د رسيدو سره سم سست او بيحاله لکه سل کلن سپين ږيري کړوپ او او کور په توخه توخه د کاله انګړ ته ننوځي او ځان هغې کوربچې ته چې تر مخه ورته اواره شوې ده رسوي او اوږد اوږد غځيري توري هيلي چای او چاپي کول يې اړين (حتمي) کار دی خو د زینتي تورې د زنگ د مخنيوي په پار د مېړه د نورو خپلوانو د چخولو نغمه د مېړه غور ته رسوي.

ستوې ډوله بنځې د مېړه سره يو ځای له خوبه راکښيني د کور ساده کارونه په خپله يا پر خواښي اجرا کوي او گران کارونه د کورني کار په ډول مېړه ته پرېږدي ، د مېړه د تګ سر يو ځای دا هم له کوروځي او د مېړه د رارسيدو سره يوځای کورته رارسيري او مېړه يې د رسېدو سره سم په کورني کار بوخت کيږي غور لوبښي ، خيرن کالي ، اوتو... او چای دمول ...

ستومانه ستوې بنځې تر چای دمولو پوري ارام کوي د پيالو په شرنګي سره پر ځای جګي کښيني او چای څښي او د دې لپاره چې تورې يې زنگ ونه وهي د مېړه د خپلوانو په ردو او بدو ويلو پيل کوي د دې غوږونه او د هغه بل پوزه پرې کوي.

دريمه ډله يې تور زني بنځې دي چې په يوولسو بجو له خوبه را کښيني په بېرسر او ناولي مخ د مېړه د تياري کړي سرې چای نوش جان کوي تر سينگار وروسته د پلار او يا دوستانو کره ځي او هغه وخت چې مېړه يې ټول کورني کارونه وکړي ايله بېله دا هم کورته رارسيري او له واره د دي لپاره چې تورې يې زنگ ونه وهي د مېړه پر دوستانو بريد کوي د هغو سرونه پرې کوي او چې مېړونه خوار يې څه ووايي نو د واره په سينگار ځي کې سينگار کړی مخونه پريمنځي او مېړونه لږمون خورين پرېږدي.

خو په وروره ! يوه بله ډله بنځې هم شته چې اورني(ناربه) ژبې لري چې يو وار يې موخه (هدف) ونيسي او هغه تباہ کوي د ستنګر غوندي د موخې پسې وي دې بنځو ته ستنګرې بنځې وايي که دا بنځې ووايي چې ستا مور نور په دې کور کې اوسيدی نشي بيا چې هغه ورکه يا مړه نه کړي نه يې پرېږدي د دې بنځو مېړونه سهار وختي راکښيني ټول کورني کارونه تر سره کوي بيا نو خپلو دندو ته ځي د دندو له بشپړيدو نه مخکې په يوه بهانه کورونو ته راځي چای دموي چې ميرمني يې راورسيري بوتونه يې ورباسي هندي گل ماله (گيت ماله) ويدو ته اچوي او ورو ورو يې چاپي کوي .د ستنګري غوم غوم چې نور دي ورورنه دي ورور تر هغه دوام کوي چې خوار مېړه يې ومني چې ورور يې نه دي نور ورور.

خوار مېړه چې د ديګ او چاير څخه وزگار شي نو سينگار ځي ته کښيني سترګې توري ، ميک اپ او لسرين وټپي د زرو اميل واچوي او په ناز ناز د ستنګرې خوا ته ورشي او د جار دي شم جار دي شم په ويلو د ستنګرې دود پو کوي او په چورت کې وي چې سهار ته اوبه تودي کړي کنه.

ټولو اکمني (امپراتوري)

د شرمین له گوانیدو ، ښکښلو . غورچونو او بې ځایه پلمو څخه د خټو ډکي لوی ویالې دېخوا ټول ژوي ډیر په رږ اخته وه خو د ویالې هاخوا ژویو ښه ژوند درلو د ځکه هغوی شرمین نه درلود

د ویالې دېخوا ژوو د ځان د ژغورتیا لپاره یو پلان جوړ کړ او د پلان د پلې کولو دنده یې زړې گیدرې ته ورپه غاړه کړ چې شرمین لکه پلار یې په خټو کې ډوب کړي.

یو وړخ زړې گیدرې شرمین په خبرو خبروله خټو ډکي ویالې ته بوت او د هغې خوا د خوړو غوښو ژویو ښیگنې یې ورته څرگندولې او هم یې له پلان سره سم په درواغو سره پر دواړو خواو د ده د پلار واکمني کیسې ورته کولې او په مکر یې ورته ویل:

پلار دي ډیر زړه ور حکمران وو دلته به ودرید او له ویالې به یې په پټو سترگو ټوپ واهه هلته به یې یوه هوسی، نوش جان کړه بیا به بیرته دېخوا راغی هغه وخت دا ویاله ډیره پسروره وه اوس خو ډیره کمبره شوي ده ،ته هم د هغه پلار زوي یې لږ مېرانه وکړه په تا کې هم د هغه پلار وینه چلیږي

د شرمین په رگو کې د غیرت وینه وچلیدله تر شا ولاړ خو زړه یې ونه کړ چې ټوپ ووهي سترگې یې سرې شوې

زړې گیدرې پر له پسې هڅاوه او په مکر یې ورته ویل:

کت مټ لکه پلارغوندی دي د هغه سترگې به هم تکی سرې شوې خو ټوپ به یې کړ.

شرمین بیا تر شا ولاړ خو د ویالې په لیدو خولې پرې را ماتې شوې. زړې گیدرې په مکر د واه واه کت مټ لکه پلار دي! هغه هم په لومړي پلا هم داسي... خو ټوپ به یې کړ.

ویلو سره یې شرمین نه پرېښود چې د دي کاره لاس په سر شي.

شرمین د پلارد غیرت خبرو نور هم زړور کړ. بیا تر شا ولاړ خو بدن یې ورپرید او پښې یې سستی شوي.

زړې گیدرې د شاباش په ویلو سره وویل:

کت مټ لکه پلار دي پر هغه به هم د غیرت خولې را ماتې شوي او لوند خینت به شو او ټول بدن به یې له غروره ریزدېدې او ځان به یې لوند کړ تا خو لا تر اوسه ځان نه وی لوند کړی!

شرمین ته دا ټول کارونه عادي وښوول شول د پلار غیرت یې سترگو ته نیغ ودرید تر شا ولاړ په منډه شو او ټوپ یې کړل تر ویالې هغه خوا واوښت.

شرمین خپله امپراتوري جوړه کړه ځکه په اساني اوښت او راوښت د زړې گیدرې بې کچه هڅول د شرمین د امپراتوري د جوړولو لامل شو. ددې پر ځای چې یې دا خوا له ظلمه وژغوري هاخوا یې هم په غضب اخته کړه .

زړې گیدرې په ناسمي هڅوني له کبله د مکارې لقب ورکړ شو . که څه هم زړې گیدرې ددې تاریخي خیانت له کبله ځان په هم هغه خټو کې ننه ایست خو گټه یې ونه کړه او په تاریخ کې همداسي خوندي شوه .

د درویش ډالی

زلمی ترکان چې د تندي په خولو او دلاسو په ټناکو یې ځان نه شو مړولای، د یوه بډایي سړي پر لور مین شو شپه او ورځ لکه ماهي تپیده په ډیر زړورتیا د انجلی پلار ته د مرکې لپاره ورغی او له ځان سره یې وویل:

یا مرگ یا بری!

د انجلی پلار زلمی ته وویل:

په یوه شرط لور درکوم ته به ماته یو لک افغانی په درويزه (فقر) برابر وي!

مجنون زلمی چې په لسو کلنو کې یې د زرو افغانیو څښتن شوي نه و نو یولک په درويزه برابرول ورته نا شونی و برېښیده زړه یې و ځان تر موټر لاندې کړي خو بیا یې له ځان سره وویل:

یو ازمنښت به وکړم! بیا یې د ملنګي کالي واغوستل او کچکول یې پر غاړه کړ کوڅه په کوڅه، کور په کور یې گډايي کوله، څه مهال لانه وو تیر شوی چې ونه یې ښه جګه شوه، سره بارڅوگان یې وکړه او ښه چاغ شو او بل دا چې تر یو لک نه یې ډیري پیسې ټولي کړې نو د انجلی د کور پر لور رهي شو په لاره کې یې له ځان سره ویل:

کاشکي له دې چمه (معاملې) تیر شم

خوله دې کبله چې ژمنه یې کړي وه نو ورغی او د پیسوډک بکس یې د انجلی د پلار مخي ته کینود.

د انجلی پلار پیسې وشمیرلې او بیا یې ورته وویل:

سمه ده اوس نو گډايي پرېږده! ورځه خپل اصلي کسب پیل کړه!

درویزگر زلمی په غوسه ورته وویل:

دا څه وايي څنګه پرېږدم!

تا دگډايي خوند لیدلی دی؟ که له ځانه لګيا یې!

د انجلی پلار ورته په غوسه وویل:

دا زما شرط دی!

درویزگر ورته په غوسه وویل:

زه ستا د لور نه تیریدای شم خو د درويزګري څخه نه!

او زیاته یې کړه: څه بیوزلی خو نه یم زر انډیوالانې مې نوري ستا له لور نه ښه پیدا کړي دي دا چې ژمنه مې کړي وه راغلم کنه زه او ستا لور ډیر سره لیری یو دا یو لک افغانی مې هم د درویش ډالی در بخښلي دي!

د خدای په امان.

د روژي پر پنځلسمه اختر شو

دا د هغو درو — څلورو وگړو کيسه ده چې د بل يې نه اوریده. وايي داسې هيوادونه هم شته چې ټول سره يو د بل نه اوري يا لږ اوري بايد توبه وکارو چې له داسې خلکو څخه مو دی خدای وساتي او خدای دي دا وس ورکړي چې غوښتي (گوشکي) ځان ته واخلي.

وايي کون جمال سپيره غوږونه او وچي شونډې لالهانده هاخوا دپخوا به بېره گرځيد را گرځيد او هر څوک به چې مخي ته ورغی. نو په ډير ټيټ ښځه چې يوازي دی پوهیده چې څه وايي ترې پوښتل:

- وروړه زما وزې ورکي دي يوه يې شونډې کوي او بله يې وچه ده. د وچي بيا يو ښکر مات دی زوی مې وری دی...
- لارويو به د ده له حرکاتو او شونډو له رپيدو څخه اټکل کاوه چې خیر غواړي نو په غوسه به يې ورته وويل:
- خدای دي درکړي ځوان سړي يې شرم وکړه ځان او اندام دي گوره خیر غواړي يې غيرته!!
- چا چا به لا له غوسې غاښونه ورته چيچل.
- کون جمال په نهيلی د کور خوا ته روان و او له ځان سره يې غوم غوم وو او ويل يې:
- اخيره زمانه ده څوک د چا نه اوري نن ده که سبا هر ورو قیامت دی خو سترگې يې پر يوه بزگر ولگېدې له خوشالی يې سترگې وبریښيدې او مخامخ ورته ودرید او ورته يې چې هغه هم له بد مرغه کون وو وويل:
- سلام علیکم! زما دوې وزې ورکي شوي دي يوه شونډې کوي او بله وچه ده او يو ښکر يې هم مات دی زوی مې وری دی مور يې شونډې نه لري....

بزگر چې په خپل کار اخته وو فکر يې وکړ چې دی هم روژه ماتي ته وړيا ترکاري غواړي نو په غوسه يې ورته وويل:

- زه دلته ترکاري نه پلورم ورځه له بازار نه يې وپلوره!

لاس يې د بازار خواته ونيوي

کون جمال د خیر يوسي په ويلو د بازار خواته رهي شو اوله ځان سره يې ويل دا چې قیامت نه راځي د داسو ښو خلکو له برکته دی

جمال سوچ وکړ چې هغه ورته ويل وزې د بازار خواته تلي دي نو د مني په پار يې ورته وويل:

- خیر يوسي وروړه چې راودي ښوولي!

بزگر سوچ کاوه هغه ورته بد او رد وايي نو هغه ورته وويل:

- څه وروړه چې بيا را نه شي!

له نيکه مرغه جمال خپلي ورکي وزې په بازار کې وموندلې او په خوشالی کورته راغی او ټوله کيسه يې و خپلي ميرمني ته وکړه او دا چې اوس هم ښه ښه خلک پيدا کيږي شکرونه يې وايستل.

جمال او ميرمني يې وپتيله چې دا وچه وزه چې يو ښکر يې مات دی و بزگر ته وښيي ځکه دوی يې له لوی لالهاندي څخه ژغورلي وو. جمال وچې وزه له روغ ښکره ونيوله او بزگر ته يې بوتله

- بزگره وروړه! خدای دی خیر درکړي ښه سړی يې زموږ ورکي وزې دي را وښودلې کنه په کومه قصايي کې به يې اوس غوښتي پلورل کېدې او زما زوی به له لوږې مړ وای. دا وچه وزه يې ستا خیر که يو ښکر يې مات دي

(د اشارو سره).

بزرگ چې د جمال شونډې او د وزې مات بڼکر ولید داسې پوه : چې په ناحقه تور واوښت او داسې وایي چې ولي دي زما د وزې بڼکر مات کړی دی .

بزرگ په داسې حال کې چې له غوسې رپرديدي وويل:

- زه والکه خبر يم بيا لهونې خو نه يم چې د پرديو خلکو د وزې بڼکر مات کړم هغه هم په دې مبارکه روژه کې توبه توبه خه وروره لار دي واهه!

دوه کابنه دواړه کرار کرار اخته وه يو څه ويل کيدل او يو بل شی مانا ترې اخيستل کيدله .

جمال داسې وانگيرله چې بزرگ ورته وایي وچه وزه نه غواړم هغه بله د شودو هغې راکړه!

نوهغه زاری يې ورته پيل کړې:

- دواړه دي له تا جار شي خو د هغې بلي شوي خپل زوی ته ورکوم مور يې شوي نه لري دغه بڼکر ماته وزه ومنه(د اشارو سره)

د جمال ننوتې و بزرگ ته غوسه او قهر بڼکارېده .

(د دې نه بڼکاري که څوک د چا خبرې نه اوري نو کړه يې هم نه ويني خپل سوچ يې خبرې او کړه وربښي)

دبزرگ چې وار په واريې غوسه له دې ناحقه تور څخه زياتيده وويل:

اوس چې ترکاري نه درکوم قست اخلي ما له هغه سره وپېژندي چې دنکه مار (دعواجلاب) يې!

د دوي خبرې دومره ردي بدلي شوې چې لاس او گريوان شول نو غوره يې دا وگنله چې درېيم سړي ته ورشي . نو په داسې حال کې چې د دواړو خولې بڼوريدي(په اشارو سره) يو په غوسه او بل په ننوتې وو سره رهي شول په لاره کې يې يو سپين ږيري چې د بده مرغه هغه هم کون وو او بام يې اخيراوه وليد دواړو خپله کيسه ورته په يو وار پيل کړه:

سپين ږيري چې د دواړو د لاسو او شونډانو بڼوريدل وليدل نو پوه شو چې دوی شکايت ته راغلي دي دوی وایي دا کوڅه مو ولي په اخېر بنده کړي ده . ولي گانې (اوگيره) په کور کې نه نیسی .

سپين ږيري سوچ وکړ چې يو څو سپين ږيري دي او بل دا چې روژه ده نو راحه دوی ملامت کړه نو لکه چې شخړه يې په پيسو غوښتله لستونې يې بد وهل ملا يې په پتو ټينگه وتړله له بامه راکوز شو او په کوڅه کې د شو نډانو بڼوريدل او لاسونه غورځول خپل لور ستونځ (اوج) ته ورسيدل:

دا لاره د چا دپلار ده!خود يې بندوم څوک يې قواله لري !!لاس مو تر لندنه خلاص! زه نر نه وينم! بڼنه غواړم مور يې شوي نه لري.. وچه وزه... مات بڼکر... ترکاري....

لاسونه هرې خواته په اشارو وه شونډې په بڼوريدو وې .

نورو لارويو سوچ کاوه چې گوندي دوي ورزش کوي

کرار کرار دا ورزش توند او تيز شو ،يو پر بل بريدونه پيل شول يو وار به خټکر لاندي شو بيا به بزرگ او کله کله کون جمال لاندي شو

په همدې جگړه کې روژه ماتې هم تير شو نو درې سره وپيټيله چې کازي ته ولاړ شي نو درې واړه کازي ته ورغلل له بده مرغه کازي هم کون وو او خداي خبر څومره پريکړې به يې هسي په اټکلي ډول کړي وي :

جمال ، ختگر او بزگر د کازي په لیدو په یو وار په خبرو او اشارو شول:

-چا لاره بنده کړي ... بښنه غواړم مور یې شودې نه لري...پورته مې کاکل کوی ... هاخوا بازار....

کازي د د وی په لیدو په غوسه شو او ویې ویل:- یو یو شاهدي ورکړي !

ختگر چې تر نورو دیر سپین ربري وو لږ مخته او په اشارو شو

-ما پورته پر بام کاکل کوي (پورته یې گوته ونيوله)

هغو دوو نورو هم سر وښوراوه

کازي چې دیر پوه سړي وو او پوهیدی چې هوبنیارانو ته یوه توری بس دی نو له ځان سره یې سوچ وکړ د دوو پر ځای درې شاهدي ته راغلي دي خلک به وایي کازي بې عقله دی ، دی په نیمه نه پوهیږي زه دومره بې عقله نه یم نو له ځایه پورته شو او ویې ویل:

بس بس زه پوه شوم چې تاسوسپوژمی لیدلي ده ځی سبا اختر دي (له داسي پریکړي جار شم رښتیا هم د سپوږمی خوارلسمه وه او دوی هم سپوژمي لیدلي وه)

او هغه وو چې د روژي پنځلسمه اختر شو مور لا د ماشومانو لپاره د کالو توکر نه وو اخیستي.

یو مشر چې د بل نه اوري او د بل په اشاره پریکړې کوي هروروه به د روژې په پنځلسمه اختر وی خو د لسو مشرانو په پریکړو نه پوهیږم چې څه وخت اختر او څرنګه اختر شي او

دویمه برخه

پر پاچاهي يې نه ورکوم

ترافیک غورازه چکله موټر ته لاس ورکړ . موټر و درید او د کړکۍ له ماتې نښینې نه د موټروان سر را ښکاره شو .

ترافیک : ليسانس او جواز سير دي راکړه!

چلونکي دپخوا هاخوا د واسکت جیونه ولتول او ويي ويل:

-راڅخه ورک شوي دي!

ترافیک ورته په غوسه شو او له یو — دوه پټکو وروسته یې موټر د سړک پر غاړه ودروی او د جریمې د پانې په لیکلو بوخت شو

موټروان د واسکت له غور جیب نه د نسوارو ډبلی راوکینې د مخ او غاښو په لیدو شو او له ځان سره یې غوم غوم وکړ او ورو یې وویل:

تر دې موټرواني خو د ترافیکو کومنداني ښه ده .

ترافیک د جریمې پانه موټروان ته ورکړه

موټروان په تونده لهجه وپوښتل:

-خودي؟

-دوه سوه!

موټروان د شنو لوټو بڼدل راویست او یو لوټ یې ترافیک ته گذار کړ او ورسره یې وویل :

نور یې ستا!

موټر یې سوچ کړ او په داسي حال کې چې گیر یې الیشاوه(بدلاوه) د ځان سره وویل:

- نه بابا پر پاچاهي یې نه ورکوم او په روڼ تندي پر خپله لار روان شو

د شوکی خوند

ترهغې وروسته چې جلندر خان له ریاست لیرې شو برات گل خان چې ډیر ښه چلندي او ټولنیز سړي دی زموږ رییس شو هغه هر چا ته ان که د نهمې رتبې مامور هم وي له ځایه ورته پورته کیږي د لاس روغې ورسره کوي او تر کتنې وروسته یې تر وره پوري بدرگه کوي. زما دا کره وره ډیر خوښیږي ځکه د انسان کرامت ته درناوی تر ټولو ښه کار دی .

ورو ورو ځیر کیدم چې نوی رییس صیب یوازي پخواني رییس جلندر خان ته له ځایه نه پورته کیږي په ناستي روغې ورسره کوي او وروسته یې هم نه بدرگه کوي

ما ته دا معما پیچلې وه نو ځکه مې یوه ورځ رییس صیب ته ورغلم .ماته چې د تحریراتو کارمند وم له ځایه جگ شو تر روغې وروسته مې د یوې پوښتنې غوښتنه ترې وکړه هغه په ورین تندي اجازه راکړه:

ماڅیني وپوښتل:

- رییس صیب که څه سپین سترگې کیږي خو بیا هم ستاسو ښه چلند دا جورت راکوي چې یوه پوښتنه درڅخه وکړم.
- مهرباني!

تاسود هغه ښه چال چلنداو سلوک له مخي چې لری ټولو اړوندو ته چې ستاسو لیدو ته راځي له ځایه جکیږی خو... خو یوازي جلندر خان ته ...

که مو ډیر ځیني بد راځی چې نور دلته د راتلو اجازه ورنه کړم.

رییس وویل:

- نه ، نه!

د رییس تندي لا پراخ شو او لږ موسکی شو او ویې ویل:-

-هغه داسي سړي دی که چیري زه له ځایه پورته شم هغه سم له لاسه زما پر ځای کښېږي او ورو یې زیاته کړه :

هغه د دې شوکی خوند لیدلی دی.

مامور باشي خشره باشي پيش بيا

په داسي حال چې لاسونه مې په خپلو پرسیدلو جیبو نیولی وو په بسم الله ویلو سره د میوو د کراچيو گڼه گونې ته ننوتلم او له ځان سره مې وویل:

- شریفه! نن دي پوره پنځه بندله د لسگونو نوټونو تنخواه او ماکول اخیستي ، جیب دي ډک دی چې نن میوه نه اخلې نو کله به یې اخلې؟

د میرمنې خبرې مې په غورو کې ازانگې کوي چې ویلې:

- هو سرپه! گوره شودې نه لرم ماشوم وړی دی د گاونډي بڼې ته ډاکټر ویلي وو بنوروا او میوه خوره چې شودې وکړې نو یا غوښه راوړه یا میوه چې شودې وکړم.

غوښې خو مود لوی اختر په لومړۍ وړخ وخورې پاته شوه میوه د ځان سره مې حساب وکړ که پوډري شودې واخلم د کور کرایه ، برېښنا ، صابون ، کوپوني توکي ، جارو ، تیل او د رادیو بالتی به په څه واخلم نو هر ورو شودې اخلم.

ښه کومه میوه واخلم را په یاد شول خټکی ښه دی ځکه کله چې مې میرمن د هیلې په واده کې خټکی خورلې وو نو په ډیره خوشالی یې د شپې راته ویلي وه:

هو سرپه! نن مې شودې ډیرې شوي دي ولي؟

نن مې خټکی خورلې دی (په ډیره خوشالی) نو خټکي پلورنکي ته نژدې شوم او زره نازره مې ترې پوښتنه وکړه:

کاکا من په څو دی؟

پلورونکي ما ته وکتل خو څه یې ونه ویل. له شا نه یو بل رغ کړه:

من په څو دی؟

پلورونکي د رښتني پیرودونکي د رغ په اوریدو له واره ځواب ورکړ:

-اته سوه.

ډیر ورو د دوکان له څنګه تیر شوم چې پلورنکي مې ونه ویني. هر خټکی له من - درې چارکه کم نه وو او ما ۲۲۰ افغانی ونډه ورته ایستلې وه نو له ځانه سره مې وویل:

خټکی نه شفتالو ، نو د شفتالو کراچې ته ودریدم ، خو ژر پوه شوم چې شفتالو هم شودې نه ډیروي ، همدارنګه هندوانې ، زردالو. ام ، گیلاس...

یو هم زما په خیال شودې نه ډیروي ، په همدې چورتونو کې وم چې کومه میوه شودې زیاتوي ، چې د مامور سرگردان خبرې را په یاد شوې ، چې ویل یې که میوه خورې نو ماښام یې اخله ډیر ارزانه وي.

کور ته ولاړم او ناوخته د میوې د کراچيو بازار ته د دوه سوو افغانیو سره ورغلم پیسې مې د کیسه برانو له ویرې په کور کې پرېښودې ځان او کیسه بر مې دواړه بیغمه کړل.

جوړ جشن وو په هري کراچي گیس خړیده او ځلیده خو نرخونه همدا رنگه لوړ وه نود هري میوې د نرخ په اوریدو په موزون قدم ترې تیریدم اخیر گیسونه هم تیل خوري ، خو د شودو د زیاتیدو میوه نه پیدا کیده. له یوې کراچي نه چې د نورو نه لږ وړاندي وه د سرک منځ کې ولاړه وه او گیس یې هم نه درلود داسي رغ پورته کیده:

مامور باشي خشره خور باشي پيش بيا!

له ځانه سره مې وويل:

لكه چې همدا بې كيسه كراچي د مامورينو ده او همدا ماته وايي پيش بيا ، نو كراچي ته نژدې شوم په كراچي كې الوبالو وو هغه هم ډير ارزانه چارک په ۱۶۰ افغاني له واره مې له الوبالو څخه كڅوره ډكه كړه او د سترگو تر كونجو مې بل پيريدونكي ته چې زما څنگ ته ولاړ وكتل هغه هم ماته مامور ښكاره شو او هغه ته زه . په ډير وياړ او غرور مې د ميوې كڅوره په لاس كې ونيوله او د موټر تم ځي ته وراغلم خو اخيري سرويس را نه تللی وو او پر ځای يې ټكسي ولاړ ووچې په سل افغاني . بې يو تن پورته كاوه او زما سره څلويښت افغاني . وې . ټكسي موټران تلل او راتلل هيچ چا چنه مننه نه ورسره واهله او هيڅ ټكسي وان هم نه ويل مامور باشي خشره خور باشي بې پول باشي پيش بيا!

يو ټكسي ته چې دوه سپرلی يې كمې وې ورغلم او په عذر مې ورته وويل:

وروه څلويښت افغاني . دركوم مامور يم نوري راسره نشته!

هغه راته په غوسه وويل:

څوك بيا تجار دی چې ته مامور يې اخير موټر تيل خوری څه اوبه خو نه خوري!

موټر يې سويچ كړ او ولاړ.

پر سړك څوك نه ښكارېده يوه كراچي روانه وه چې يو تن پر هغه ناست او بل هغه راكبله زه هم د كوڅه دربو سپو له ويرې ورسره ملگری شوم . هغوی تيز تلل او ما ورسره ځفاستل له ځانه سره مې سوچ وكړ او داسي هوډ مې وكړ . چې دوی دواړه پر كراچي كښيني او زه به يې راکاږم ، ما كڅوره پر كراچي كښووله چې څيري نه شي او په دې ډول تر يو ځای پوري له دوی سره او هغه نه وروسته يوازي په داسي حال كې چې دښپې بنديز پيل كیده كورته ورسيدم .

ميرمني مې په وره كې ولاړه وه فكر يې كاوه چې كونډه شوې ده زما په ليدو خوشاله شوه او په شكر كښلو شوه او زما ژوندي راتگ ته يې خيراتونه او حلوایي ايښي وې .

له هغه وروسته چې ډوډی مو وخورله نو په پوره غرور مې بڼ كړل:

راواخله هغه ميوه چې ويې خورو!

د ميوې له ټكي سره مې درې واړه ماشومان په بستره كې جگ كيناستل او كورس يې نارې كړ:

كومه ده ميوه!

تا به ويل نه چې پيشلمی دی كه څه!

د ميوې په ليدو لږ واړختا شوم ځكه الوبالو چنجن وه او هلته نه ښكاریده نو ژر مې بهانه جوړه كړه:

چنجن الوبالو ویتامين لري!

کسر شان

شمشتو خپله دنده د کسر شان په خاطر پریښووله هغه لومړی د سینما گانو د ټکیتونو د تور بازار تکره غړی وو هغه هډو په دې دنده کې بهرنی ژبه هم زده کړې وه او وروسته یې د ښو فېلمونو د کموالی په خاطر دا پخه دنده پریښووله او نوې دنده یې غوره کړه.

هغه چې لاس او پښه یې پلستر وه او د ابن سینا د روغتون په عاجلي کوټه کې بستر وو خپله کیسه داسې کوي:

هره ورځ به له خپرو کالو او لوڅو پښو او شلیدلي گریوان سره له یوې ټوټې وچې ډوډۍ د نوي ښار د لوکسو او پیسه والا خلکو د کورو مخي ته د خُلو (کثافتو) بیړل تر څنگه کیناستم د کور د څښتن په لیدو به مې په پټه له جیبه وچه ډوډۍ راویستله نو هغه به مې په مزه مزه خوړله او د خُلو د بیړل په لټولو به بوخت شوم خو زما داکار په لیدو به کور والا شتمن زړه را باندي وسو ، جیب ته به یې لاس کړ ښې ډیري پیسې به یې راکړې. تر ډیره مې دا کار وکړ په دې کار کې ډیر بریالی وم او ژوند مې ښه چلیده.

د ډالرو د بیې په لوریدو سره ماته هم نوي چورتونه را پیدا شول او له ځان سره مې وپیتله.

چې باید زه هم د ډالرو کار وبار وکړم نو د وزیر اکبر خان مینې ته چې هلته ټول بهرنیان ژوند کوي ورغلم هلته د یو ښه لوکس بهرنی کور مخي ته کیناستم د کور والا د دروازې په پرانیستلو سره یو وروستی ماډل موټر راووت ، ما هم د چپه شوی بیړل په لټولو پیل وکړ . موټر راووت ما ته نژدې شو له سترگو له کونجو مې وکتل ، په موټر کې یوه پي مخي بهرنی پیغله ناسته وه ، غاړه دې مې بنده نه شې وایي: په بهرنیانو کې پیغلي نه شته نو یوه انجلی ناسته وه ما ته یې اشاره وکړه:

چې موټر کې ورسره سپور شم ما دپخوا هاخوا وکتل چې ډاډه شم هدف یې زه یم په خوشالی په موټر کې سپور شوم او په خوږو چورتونو کې لاهو شوم :

ښایي کوم لوکس رستوران ته مې بیایي ؟ یا به یې خوښ شوي یم ؟ وایي په بهر کې داسې ځوانان نه پیدا کیږي یا به مې کوم بل هیواد ته استوي ؟ نقدي پیسې به نه لري له چا نه به یې اخلي ؟ په همدې چورتونو کې وم چې موټر بیریک ونیوه او پی مخي ما ته په اشاره په مکروریانو کې د کثافتو لوی سیمنتي صندوق راوښووه چې په چټلویو پټ وو او د دس — مس — چس په ویلو یې ما ته وویل:

دلته ډیري خُلي شته انشاءالله چاره دي په دې کیږي او که دي چاره ونه شوه زه مازیگر بیرته ددپخوا نه تیریرم بیا دي د کابل دریاب ته بیایم....

ما له خوشالی نه په هندي اکت سره ځان په هغه خُلو وغورځاوه او هلته پرتو ښیښو زه ټپي کړم.

او د بای بای په ویلو ولاړه .

مدرنیزشن

زما یو ملګري نه پوهیرم څرنگه یې د بخت ستوری و ځلېدی په مکرویان کې یې کور واخیست. د دې لپاره چې ځان له سیالانو سره برابر کړي ټول زاړه او د مکرویانو تر سلیقې بهر شیان یې خرڅ کړل (ځکه دوی له د اپارتمانو له شا برنډې ته ځیر شوي نه و چې ځینې ترې د زرو کالو د زیرمتون کار اخلي) او پر ځای یې لوکس او برقي سامانونه رانیول چې تر نورو ګاونډیانو څخه کم نشي ، میرمنې یې په خپل وار لستونې بد واهل او د مدرنو اصطلاحاتو کورس یې خپل ماشوم ته پرانېست چې په خبرو اولغاتوکې تر نورو ماشومانو چارک-نیم چارک زیاد وي.

زه چې له نوي کوره خبر شوم د کور د تبریګي لپاره ورغلم د کوچني اجمل او د مور په خبرو او لباس کې ډیر توپیر راغلي وو کالي یې لکه وېبستان لند شوي وه او د خبرو مساله یې ډیره شوي وه ، دا دومره بدلون په دې لنډه موده کې ډیر عجب راته ښکاره شو . خو د مکرویانو له اعجاز نه هم باید سترګې پټې نه کړو له اپارتمان سره داسې بدلونونه باید وي کله نو عادي کور او مکروینونو توپیر په څه کې دی !

کوچني اجمل به د هرې کولچې او چاکلیټ په اخیستلو سره د وېبڼه (!؟) او مننه ټکي کارول.

له دغو خبرو سره زه په چورت کې شوم او رنگ مې سور واوښت ورو ورو ځیر شوم چې ماشوم ما ته ځینې نصیحتونه هم پیل کړل:

کریمه (پخوا یې کاکا جان راته ویل!) خواره مه خوره چې ستوني دي په دردوي!

ما چې خوږو ته لاس نه وو ورورې دا خبرې مې اوریدې او خپله یې همداسې خوږله او د مننه ، مور یم ټکي یې هم بیخایه کارول زه پوه شوم چې (دا تصنعی او تشریفاتې) ټپل شوي وییونه (کلمات) دي چې اجمل خوار ته په زوره ښوول شوي دي ، مور یې د ماشوم په دې اکر (وضع) خوشاله ښکاریده چې ښه نوي وییونه کاروي خو په ترڅ کې یې د ماشوم له بد سولې څخه به غوسه کېده نو ماشوم ته یې ویل:

- اجمل صیب! کریم مه په تلکوپ (!) کوه
- زما خدا د دغو ننداریزو او غلطو کلماتو په اوریدو دوه ګرایه (دوه چنده) شوه نژدې وو چې د خدا له زوره پوخ ووهم خو ځان مې ټینگ کړ مور په همدې خبرو کې وو چې زما دوست هم رانېکاره شو
- کوچنی اجمل د پلار په لیدو په چکچکو شو مور ته یې مخ ورواړاوه او ویي ویل:
- مامي هغه دی پایي مې راغی!
- ما په اریانیتیا شاو خوا وکتل او چې پر خپل دوست مې سترګې ولګیدې له خدا مې پوخ وهل او روغېر ته یې پاڅیدم. په دې وخت کې داجمل مورزما دوست ته وویل:
- د اجمل پایي! ښه شو چې راغلي کریم توبره کي (!) ته راغلی دی.

د خدا مې تشي وخوړیده زما د دوست خدا هم چې رنگ یې لږ څه سور اوښتي و له ما سره غبرګه شوه. د اجمل د مور خدا په واریز (وقفه یې) ډول زمور خدا پسي اخیسته (تعقیبول) او زمور د ټولو خدا په کوټه کې انګازې جوړي کړي وې

خوزه بیچاره!

له دم نه پوښتنه وشوه ستا او ډاکټر تر منځ توپیر په څه کې دی؟

هغه وویل:

دواړه سپینې چینې اغوندو، د دوکان د خلاصیدو اجازه لرو، دواړه له جارحه وسلو نه کار اخیستلای شو، دواړه تر سلو نه زیات فیس اخلو....

خوزه بیچاره!

خو ته بیچاره!!!

هو خوزه بیچاره د مشتري د وژلو حق نه لرم او هغه یې لري (په اسکیرلي رغ)

رایگیری

مدیر عارف په منډه منډه د غونډې کوټې ته ځان ورسواوه ، هغه سوچ کاوه چې پرې ناوخته شوی به وي نو د دروازي له چولې نه یې دننه وکتل د رییس لاس یې د کوم شي په رای اخیستنه کې پورته ولید نو د ده لاس هم هلته په دهلیز کې اتومات پورته شو او تر ټک ټک وروسته د غونډې کوټې ته ننووت او د نورو غړو په منځ کې چې د هغو هم ښي لاسونه جک وو ، کیناست د ده نه وروسته مدیر صمد ، مدیر اکرم ، مدیر جعفر ، پري کله چې د هغو ښي لاسونه هم پورته وو یو د بل پسې کوټې ته راننوتل.

رییس د دې اکر (وضعي) په لیدو لږ سور واوښت موسکی شو او ویی ویل:

وښی! زما په تخر کې دانه راختلې او نه شم کولای لاس ټیټ کړم خیر په هر ډول لکه چې د غونډې ډیر غړي پوره دي نو غونډه رسماً پیلوم.

پروپاگند

پستکي خمت ته ورو په غور کې وويل:

ته خبر يې ؟

خمت په هېښتيا او وارختايې وپوښتل:

نه وروره څه خبره ده ؟

بې و زلي او لوره ډيره شوې ده ان هغه لنډک نه دی

- هو!

د هغه خوارکي مخ له ډيرو شوتلو د خوړولو نه پرسيدلې دي!

خمت بيا په هېښتيا سره وپوښتل:

شوتلو يې څرنگه مخ پرسولې دی ؟

پستکي په حق جانبه بڼه وويل:

ولي نه دي اوريدلي چې د غوا نس د ډيري شوتلو په خوړلو پرسيري

بنکلا دي وي همداسي

بیزو سوی ته چې ورسره گاونډی وه د خپل ورک شوي زوی کیسه کوله سترگې یې د اوبنکو ډکې شوې او په داسي حال کې چې یې پوزه یې راکښله و ویل:

هغه زما ډیر بنایسته ماشوم و د هغه د پوزې او شونډو بنایست خو لاڅه کوی ډیر بڼه پیکې یې هم د رلود هغه کټ مت زما د مشر زوی په شان بنکلی...

سوی ته د بیزو د مشر زوی د خیرې را په یادیدو سره داسي په کرس کرس خندا ورغله چې په وچو پانو او وښو کې یې خو لوټکي وخورلې

چاغ چاغ

د ښاروالي په انگر کې یوه ډله مظاهره چیان را ټول شوي وه او همدا یو شعار یې را غبرگاوه :

چاغ ، چاغ

بیا به یوه برغ کړل :چاغ

نورو به په یو برغ غبرگول:

چاغ چاغ ، چاغ چاغ

د انتصابي کمیسیون رییس چې ډیر ډار شوی وو سل زرونه یو کړل او له مظاهره چیانو څخه یې وپوښتل:

ولي چاغ؟

یو تن مظاهره چی چې اوقی (پوخ پتیر) ښکاریده په سا نیولي گردود (لهجه) خواب ورکړ:

هر ډنگر چې چاغیږي بیا یې بل ډنگر پر ځای ټاکل کیږي!

پوخ پتیر بیا مخ مظاهرې چیانو ته واړوه او په حق جانبه بڼه یې هغوي ته وکتل اووېې ویل:

نو موږ چاغ غواړو

ټولو په یوه اواز ورسره غبرگه کړه :

چاغ چاغ ، چاغ چاغ

چاغ چاغ ، چاغ

مدرنه سیالی

د مکروریانو په اپارتمانو کې د دوو پنځو تر منځ په کوم کوچني شي لفظي شخړه پیل شوه . لاڅو شیبې نه وې تیري شوي چې گڼ شمیر لیدونکي دې بې تکيته نندارې ته راغونډشول .

ته څه شي يې!

څه لرې ؟

په څه نازیرې ؟؟

خبرې کرا رکرار تودېدې ، لومړۍ پنځې له لږ سوچ نه وروسته پر پورني ملا لکه پهلوان تنگه وتړله او په منډه خپل اپارتمان خواته ولاړه او د هغې خوا يې په داسي حال کې چې يو برقي داش يې پر اوږه راخيستي وو او خندنې وه بهر راووتله او خپلي حریفې پنځې ته يې په طعنه وويل:

او خوارکۍ! راشه زما د دې برقي داش سره خبرې وکړه!

دويمه پنځه د داش په لیدولو لکه چې برق نیولې وی هغه هم په بېره خپل اپارتمان ته ننوتله او له څلورم پور نه يې پر اوږه خپل سل کیلوبې برقي داش بهر راويسته او ورسره يې وويل:

او بیچاره ته څه له ماسره خبرې کوي! زما د دي نوي برقي داش سره خبرې وکړه!

د نندارچیانو پرله پسې چکچکو لومړۍ پنځه وهڅوله چې په منډه ولاړه شي او ځان وښي ، هغې هم په پنځو ثانیو کې یوه دولس گزه غالی چې دوو پهلوانانو له ځایه نشوای ښورولای له پنځم پور نه پر اوږه راويستله او په میدان کې يې وچرخوله او مخ يې خپلي حریفې خوا ته کړ او وپې ويل:

ته کم بخته لومړۍ زما د دې دولس گزه غالی سره خبرې وکړه!

دويمې پنځې خپل لستوني بډ واهه او لکه فتر ولاړه هغې هم هم هغسي یو دولس گزه غالی پر اوږه راويستله او وپې ويل:

ته خواره هم لومړۍ زما ددې (ماور) غالی سره خبرې وکړه! زما سره څه خبرې کوي!

لومړۍ پنځې ۲۶ انچه رنگه تلویزیون د الماری سره چې څلور تنو هغه نشوای انتقالولای لکه بڼکه بهر راويست او حریفې ته يې په کنایه وويل:

او بیچاره لومړۍ زما د دې رنگه ۲۶ انچه تلویزیون سره خبرې وکړه! زما سره څه خبرې کوي!

دويمې پنځې هم همداسي یو تلویزیون او یو رادیو کسیت سره بهر راووتله او وپې ويل:

ته لومړې زما د دې شل انچه رنگه تلویزیون او دوکسیتته نیشنل پانو سونیک تپ سره خبرې وکړه!

شخړه دومره توده شوه چې سرک بند شو د سینکار الماری تخت ، گانې ، لوښي ، بستري ، چرگان... ورو ورو د دویمې پنځې په تندي خولې راماتي شوې ځکه د لومړۍ پنځې سامانونه او د نندارکوونکو چکچکو لږ زیاتې کوي ، خصوصاً د سرو زرو یو کیلوبې امیل يې روحيات بلکل خراب کړل او په نیمه ضعف حالت يې پر یوې بستري تکیه وکړه.

لومړې پنځې چې میدان يې وړی گانه لکه یو ملي اتل د یو میز له پاسه ودریده او د کالیو او گانو په ښوولو لکه کلنگ چې ښکاره کوي پیل وکړ او د هر توکي په ښکاره کیدو سره به يې زیاته کړه:

زما سره څه خبرې کوي د دې ...!

د ننداره چيانو چکچکو میدان بنه تود کړی وو د دې نه وروسته یې د میره د بانکونو او نوي رانیول شوو جايدادونواو د دوستانو دموقفونو په لست په ویلو پیل وکړ:

په پغمان کې سل جریبه باغ!

چکچکي

زما سره څه خبرې کوې راشه زما د میره سره چې رییس دی خبرې وکړه!

دویمه ښځه چې ضعف وه د رییس په اوریدوسره یې جتکه وخوړله له ځایه را پورته شوه او ویې پوښتل:

- څومره وخت کیږي چې رییس دی؟

- یو کال کیږي.

دویمې ښځې چې لاس یې پر ملا نیولی و وکت کت و خندل او او وویل:

هوو بیچاره! رغونه یې پیل کړه ټول چوپ شوه چې څه خبره ده .

هغې ویل:

هو بیچاره! زما میره یوه اوونۍ کیږي چې رییس شوی دی.

سامانونو ته یې اشاره وکړه او زیاته یې کړه:

دا یې د یوې اوونۍ کماپې ده یو کال وروسته راشه بیا سیالی را سره وکړه ولي لي.

لومړۍ ښځې د ولي لي په اوریدو ضعف وکړ او گاونډیانو هغه خپل اپارتمان ته بوتله

د میدان پر مخ دومره کالي او سامانو نه وو چې د دیرشو ځوانانو په درو ورځو کې هم نشوای دننه کولای (خدای دې مو د ښځو د سیالی نه وساتي) ،

(دا دهغه ریيسانو میرمني وې چې رشوت یې نه خوری خدای مو له رشوت خوره ساته)

مجرد کوپون لرونکی

کله چې د رادیو څخه دا اعلان خپور شو چې مجرد کوپون لرونکو ته د (الف) احتیاطي پارچې په بدل کې د واده لگښت او که مجرد کوپون لرونکي ښځه او نارینه واده سره وکړي د (ب) احتیاطي پارچې په بدل کې د مکروریان د کور څښتنان کیږي. د اعلان په سبا د کوپون شعبي ته د درخواست لیکولو پندونه راوړسیدل چې په کې د چا میړمن لا درکه، د چا خو لا پلار هم مجرد وو. ماچې د دیرش کلو راهیسي د مکروریان د کور درلودو ارمان د رلود او ان ورته حزبي شوي وم او د واده لگښت، سینگارول، گل پوشه گاډی، ساز، هوټل، ویدویي کمرې د نرخونو په اوږدو کې خولې پر سر څلور گوتې جکه شوه. نو ددې اعلان سره مې یوه اوږد درخواست لیک د کوپون شعبي ته ورور خو هغو رسمي اسناد غوښتل ما هم لستو نې بد وهل او خپلي میړمني ته مې طلاق ورکړ، هغه هم د خپل لمسي کره ولاړه.

د طلاق اسناد مې د درخواست لیک سره سنجاق او د کوپون شعبي ته مې ور ور او په سلو واسطو مې متاهل کوپون په مجرد کوپون الېش کړ، ددې پړاو وروسته یې د نوی نامزدې د خلص سوانح فورمه راکړه، فورمه مې واخېستله او درسي کارمندي نامزدې په لټه کې شوم د خپلي شعبي نه مې پیل وکړ، هغوی ټولو کارمندانو د نورو سره وعدې کړي وې، په گاونډي نورو مدیریتونو ریاستونو، وزارتونو او کوڅو. لیلامي پلورونکو کې وگرځیدم داسي کارمنده مې ونه موندله، په یاد مې شوه چې زموږ د شعبي پیاده تاجبرو میړه پینځوس کاله پخوا مړ شوي وو او مجرد و نه هغې ته ورغلم او د واده وړاندیز مې ورته وکړ د بده مرغه هغې زموږ د رییس سره وعده کړي وه نو اړ شوم بیرته خپلي میړمني ته مرکه واستوم چې لومړي چیرته پیاده - ماده مقرر شي او بیا واده راسره وکړي هغې چې له ما په څلویښت کاله واده او گډ ژوند کې ښه ورځ نه وه لیدلې نو مرکه یې رده کړه او مناسبه یې وگڼله د خپل لمسي سره واوسي نه زما په گډه وړي کارمند سره، ما د مکروریان د کور، په هوټل کې واده، ویدویي کمره، عکاسي ډیري کیسې ورته وکړې خو هغې داسي وعدې ډیري اوریدلي وې او اوس چې په رښتیا برابري شوي وې هغې نه منله، قران او قسم هیڅ گټه ونه کړه نهیلی. شوم اخیر مې یوه کرابي میړمن وموندله فورمه مې ډکه کړه د کوپون شعبي ته مې ور وړه، د کوپون مدیر د فورمې په لیدو په خدا شو او یې ویل:

دا ښځه زه پیژنم د سلو زیاتو کارمندانو فورمې هغې ډکې کړي دي که زه وغواړم دا فورمه ردولای شم. ما ډیري نواتي ورته وکړې او د اوږو د پارچو څخه ورته تیر شوم بیا یې یو بل ډول فورمه را کړه چې هغه ډکه کړم. دا فورمه مې د ناوې دکالیو د لگښت کمیسیون ته وروروه، هغو د عکس په لیدو د وطني توکر بیه ولیکل، ما ډیر استدلال وکړ چې ناوې والا وطني توکر نه خوښوي. خو هغوي اصرار کاوه چې وطني صنایع باید تقویه شي، د غورو د پارچې په ورکولو مې په ومنل چې بهرنی صنایع هم باید تقویه شي.

بیا د واده د موټرد لگښت کمیسیون ته ولاړم هغوي د تیلو د سپما په پار د بکۍ (گاډۍ) لگښت راته ولیکی خو د صابون د پارچو په ورکولو مې د پرورولگښت سپما او د ټکسي لگښت پر ومانه.

او د موسیقي (ساز) کمیسیون ته د تلو نه مخکي چا وپوهولم چې ځان دیسکو کړم کنه نو یوازي د ډول (دوهل) لگښت لیکي زه چې په دې باریکو پوهیدم، نو د خپل لمسي پرانکي پتلون مې واغوست. ریشکي بوتونه مې په پښو، مونتانا بیک مې پر غاړه، ژاولي په خوله، زنجیر په لاس د ای یم دیسکو ډانسر په زمزمه کولو سره کمیسیون ته ورغلم. هغوي زما د سپینې ریرې او کنډولې خولې او ډسکو کالیو په حرمت کلاسیکه موسیقي د نویو ځوانانو په اواز کې راته ولیکل، ډیري زاری مې ورته وکړې چې جازوبم موسیقي چې کانه یې هم اوري او خوند ترې اخلي راته ولیکي خو هغو چې رشوت نه خوری او ویي نه منله.

د سینگارځي د کمیسیون راته ولیکل زیبایې در ساده گي است خو د بورې د پارچو په بدل کې یې ولیکل زیبایې در ارایش غلیظ است..

چې فورمه مې ډکیده یوازي د (الف) او (ب) احتیاطي پارچې پاتي وې. ان کتابچه یې هم کوم کمیسیون رانه واخېستله، دا دوي پارچې مې د فورمې سره سنجاق کړې او اړوندي شعبي ته په ډیره بېره ور وړه او هلته یې یوه نمره راکړه او چې راوتلم نوراته یې وویل:

دوه سو کالووروسته بیایو خبر ونیسه!

ددې ټکي په اوریدو سره مې پښه د دوتر په میز کې بنده شول او هغه وو چې له خوبه راکښیناستم د ځان سره مې وویل:
دا ناممکنه ده چې دومره ژر دي د کور څښتن شم .

کابل ۱۹۹۰

د غوښو ضررونه

په دوتر کې ناست وم هوا توده وه برېښنا (برق) نه وه چې پکه چالانه کړم ، نو مې یوه نوې ورځپاڼه چې ښه پکه پرې وهل کیدله راواخیستله او په پکه وهلو مې پیل وکړ . د یو مطلب سریزه (د غوښو ضررونه) په لیدو مې د لومړۍ ځل لپاره د مطلب پوره لوستلو ته زړه خوشاله کیده او ورو ورو د زړه ضربان مې ډیریده نو د ځان سره مې وویل:

زړینه! لکه چې د غوښو د رانیولو څخه بهیمه شوې! او د ځان سره مې حساب پیل کړ: که د مېلمنو او کور لپاره غوښې رانه نیسم نو په تنخواه مې هر ورومرو گذاره کیږي په ډیره خوشالی مې پیاده ته رغ کړل:

جانو کاکا نورو ټولو کارمندانو ته رغ کړه.

ټول مامورین آن د جنسي ، خدماتو ، او معاش کارمندان په چټکي یو د بل پسې دوتر ته راغلل د هغو په گمان چې د سیلو ډوډۍ مې ورته راوړي ده زما پر میز راټول شول او ما د د غوښو ضررونه تر عنوان لاندې مطلب په لوستلو پیل وکړ:

(غوښه اصلاً د انسان خواړه نه بلکې د ځناورانو خوراک دی او په نابیره توگه د بنیادمانو په خوړو کې ننوتې ده ، د هغو څیړنې له کبله چې د امریکا په ایالاتو کې تر سره شوي د غوښو خوړل د بدوډي د زهرې کیدو د ځیگر د خرابیدو سبب گرځي ، معده کمزوره وي...لنډه دا چې د انسان عمر نیموي...)

د کارمندانو څخه هر یوه د دې مطلب په هکله په نظر ویلو پیل وکړ:

مامور افضل د جنسي مامور ویل:

- ولا رښتیا! زموږ په کلي کې بابا خيرو یو سلو لس کاله ژوند وکړ ، ځکه چې په ژوند کې یې په غوښه باندې ځکه هم نه وه کړې.

مامور عباس د ارشيف مامور داسي زیاته کړه:

دا ښه ده چې تنخواه مو ډیره نه ده که نه نو اوس به په څه ناروغيو اخته نه وای.

بي بي نازو د دوتر ټایپسټې چې ډیره هیجاني شوې وه په ماته ژبه وویل:

زموږ د ښی خوا گاونډی چې تجار وو د ډیرو غوښو د خوړلو په وجه د بدوډي د ناروغي څخه یوه اوونۍ مخکې مړ

د املاکو مدیر رجب گل په ډیره مینه د بي بي نازو خبرې پرې کړې او ویې ویل:

دا کومه گڼه ده ؟ باید ټول د هغې یوه یوه گڼه د میلمنو او د کوشنیانو د مور د قناعت په خاطر د ځان سره ولرو . ټولو مامورینو د سر په ښورولو او هو ویلو دا وړاندیز تایید کړ ، دستي مو پیسې ټولي کړې او د مامور شیرین ته مو دنده ورکړه چې ژر تر ژره شل گڼې د همدې ورځپاڼې راوړي

. موږ ترغرمې په همدې موضوع تبصرې وې . دولس بجې په یوه بهانه د دوتر نه راووتم خو دا مهم او ارزښناکه سند ژر د الله مبارک مورته وربنکاره کړم . و سپرلی گادۍ (سرویس) ته و ختم ، څنګ ته مې یو چاغ سړي چې یوه یوه نیمه کیلو غوښه یې په همدې گڼه کې نغښتې وه ناست وو ، زړه مې را ته ویل چې دا مطب په لور اواز په سرویس کې ولولم او ټول سرویس د غوښو په ضرر وپوهوم ، ولي جرات مې ونشو کړای ، نوهغه و چې مخ مې د څنګ ناست چاغ سړي ته واړوی او په فیلسوفانه لهجه په داسي حال کې چې ورځپاڼه مې وربنکاره کوله ویل:

دا مطلب مو لوستی دی ؟ دلته یې لیکلي دي چې غوښه اصلاً د ځناورو خوراک دی ..

د څنگ سړي یو وار راته سور او شین شو او په لور اواز یې په داسې حال کې چې په بریتو یې لاس تیراوه را باندي چيغه کړه:

غوبنه د زمريانو خوراک دی نه د گیدرانو! ته دي قواره گوره ، مخ یې نورو سپرلیو ته ورواړاوه او وېې ویل: چې وس یې په غوبنو اخیستلو نه رسیږي بیا یې خبري گوره

د ځناورانو خوراک! په داسې حال کې چې مخ یې بیا ما ته راواړاوه:

ځناور خو ته یې چې غوبنې نه شواي رانیولای زه چې ډیر توهین شوی وم بېله دې چې سوچ وکړم شخړه مې ورسره پیل کړه:

غوبنه د زمريانو خوراک دی!

نه دی!

دی!

نه دی

دی

د سرویس سپرلیو د هغه پلوي کوله . سرویس لایو تمخی نه وتلی چې چاغ سړی له ځایه پورته او په غوسه یې وویل:

دا لومړی ځل دی چې وه سرویس ته پورته کیرم نه پوهیدم چې دلته داسې احمقانو سره مخامخ کیرم له سرویس نه کوز شو او یو تکسي ته وخوت.

زړه مې له ډیري غوسې پرسیدلی وو چې ولي نورو سپرلیو د چاغ سړي پلوي کوله نو د همدې مطلب د پوهیدلو په پار مې د شا څوکی یو ځوان ته ورځپاڼه وربکاره کړه ، هغه هم زما خبرې تایید کړې ما په غوسې ځینې وپوښتل:

نو ولي مو د هغه چاغ سړي خبرې تایید وې؟

هغه راته وویل: د هغه خبره درسته وه ځکه غوبنه د زمريانو خوراک ده زه په خپله تیروتنې پوه شوم ځکه چې زمري خو انسان نه بلکې ځناور دی ، د کړکۍ نه مې بهر وکتل چې گوندي چاغ سړی ووینم او ورته ووايم : بلې بلې غوبنه د زمري خوراک دی خو زمري انسان نه دی . خو هغه نه وو.

کور ته د رسیدو سره سم مې د الله مبارک د مور نه وپوښتل:

څه دی پاڅه کړي دي؟

بنځې مې په ډیره خوشالی راته وویل:

دا چې زمور د گاونډي د میرمني لیور په ښاروالي کې پیاده دی نن یې پر مور باندي د زړه سوی په خاطر د ښاروالي په بیه غوبنه راوړې او ما دهغې نه ښه ښوروا پخه کړې ده ، ما په داسې حال کې چې ورځپاڼه مې وربکاره کوله ورته وویل:

غوبنه مضره ده د خدای دپاره غوبنه مه خورئ غوبنه بدوډي زهري کوي غوبنه.....

د غوبنې داسې بد ویل مې ورته پیل کړه تا به ویل چې د پلار پلار دښمني مې ورسره ده ، نه پوهیږم چې ولي زمور خبرې دومره کښته پورته شوې چې میرمن مې په غوسه راته وویل:

موږ يې خورو که ته يې نه خورئ؟ تا ته به بل کوم شی تيار کړم . او هغه وچې له چايو سره يې وچه ډوډۍ راته کيښوده او دوی په مزه مزه بنوروا نوش جان کړه .

په زړه مې يو خداي خبروو . طاقت مې ونه شو کړای او په لور اواز مې وويل:

غوښه د ځناورانو خوراک دی ډوډۍ..معهه....ځيگر...

ميرمني مې په غوسه راته وويل

- نور خلک يې ولي خوری؟

تاسو نادانان ياست د امريکې پوهانو څيړنه کړې ده....

خو ميرمني مې ورځپاڼه ليري گذار کړه او په غوسه د پلار کره ولاړه .

سبا کله چې د خسر کره ورغلم ، خوانبې مې خپله لور پوه کړې وه هيڅ يې راته ونه ويل . چې ډوډۍ راغله نو خوانبې مې د قورمې قاب زما له مخي نه چې بوی يې زما پزه تخنوله ليري کړ او پر ځای يې د پوډري هگيو ځاگينه راته کيښودله . اوس چې هر چيري که واده وی يا ميلمستيا نو ما ته د غوښې پر ځاي سور کړي پتاتې چې چپس يې بولي يا دال او يا پوډري هگۍ مخي ته ږدي او ورسره دا خبره هم کوي چې ما ته ډير زور راکوي

د زرین جان! غوښه نه خوري حساسيت ورسره لري.

مشابه نومونه

زمور د تاریخ ښوونکی یوه خانکرتیا دا ده چې نومونه به یې د یو بل سره غلطول هر وخت چې ټولګي ته راغي نو نسیم ته به یې عبدالله ، عبدالله ته خلیل ، خلیل ته قمبر وایه

یوه ورځ چې ټولګي ته راغلي نو غلام ته یې وویل :نورالله ته د پرون لوست تکرار کړه.

او خپله په قدم وهلو شو ټول چوپ وو ښوونکی په غوسه شو او بیا یې تکرار کړل:

نورالله دي لوست تکرار کړی بیا راغی غلام ته یې ګوته ونيوله

نورالله ولي ځواب نه راکوې!

- صیب زه غلام یم! ښوونکي لږ جتکه وخورله او ویې ویل:

مقصد مي غلام وو!

مور نه پوهیدو چې احمد شاه بابا ، بابر ووکه تیمور شاه و که وزیر اکبر خان....

دومره پوهیدو چې پانې پت فتح شوی ولي دا چې چا فتح کړی غلام سخي ، نورالله که قسیم نه پوهیدو ددې جنجال د ختمیدو په خاطر ښوونکي مور ته کورنی کار راکړ چې هر یو دي خپل نوم پر یو ټوکر وګندي. مور ټولو دا کار وکړ ، خوبیا هم چا نوم په ټټر نه تومبی هغه به له پوښتنې څخه خلاص وو غبی شاگردانو به د جامو د پریولولو په پلمه نوم پر ټټر نه تومبی .

مور په تاریخ کې په نیتو پوهیدو خو د پاچاهانو په نومونو نه پوهیدو ،

پوهیدو چې یو پاچا ۲۴ زامن درلوده او پایتخت یې کابل ته ولیردوی خو نه پوهیدو دا احمدشاه وو تیمور شاه که زمانشاه و...

نور نو مور په یو بل نومونه کینسول چې ښوونکی ته اسان شی :ټپین ، ژر ، لېونی ، کچل ، پک ،

یوه ورځ زمور ټولګي ته دوه نوي شاگردان را وپیژندل شول چې په حقیقت کې په دغه ګڼو نومونو کې دوه نور هم زیات شول چې ټولګي ته راغلل نو د تاریخ ښوونکي ترې وپوښتل

هلک ستا نوم څه دي :

جبار

بیایې د دویم شاگرد نه وپوښتل هلکه ستا نوم؟

مور نارې کړل:

بیزوګی

ښوونکی په غوسه شو او ویې ویل:

بلا مو وواکه په دې مشابه نومو څه خپلوان خو نه یاست.

خانگري مصاحبه

خبريال (خبرلوخ) د يوې ډلې سندر غاړو سره د مرکې په ترڅ کې يې لومړي د بلبل څخه وپوښتل:

ستا په زمزمه کې څه راز پروت دی چې شتمن او خوار ټول ستا ليوال دي؟

بلبل په ډير پراخ تندي ځواب ورکړ،

زړه لري ټول که خان وي که خوار

بيا خبريال د کينري نه پوښتل:

ستا د يوازيتوب د زمزمې مطلع څه ده؟

واړه عاشقان دي څوک چې وري په نس په دې جهان دي

نو همدا علت دی چې د دې زمانې عاشقان ستا د رغ سره مينه لري

خبريال بيا مخ زړکې ته کړ او ځيني يې وپوښتل:

تاسو چې کله په لرگينه قفس او کله د جنگ په ميدان کې ياست د سندورو مطلع مو څه ده؟

زړکي لکه چې زړه يې د چا نه کوټل شوی وي په يوه سا وويل: ازادي ازادي ازادي

خبريال د کرک نه وپوښتل:

ستا په رغ کې څه مطلب نغښتی دی؟

کرک يو سور اسويلی وکينس او ويي ويل:

مياو، مياو، مياو(پيشو) زه کرک دلته يم ځکه د ډير لاس مرورلو څخه د پيشو خورل شرافتمندانه گنم.

خبريال بيا د چونگښې څخه وپوښتل:

ستاد زمزمې مطلع څه ده؟

هغې ويل: قناعت قناعت

خو د هيچا نه خوبنيرم له همدې کبله نژدې دی چې له اتحادې نه مې وباسي.

خبريال له خره نه چې تراوسه يې په سندرو کې ډيري وياړني تر لاسه کړي، څو ديپلومونه او جايرې يې اخيستي او په څو ملي او بين المللي فيستوالو کې يې هم برخه اخيستي ده وپوښتل:

محترمه ستاسو اواز چې موږ روز او د جاز موسيقي د ټون سره برابر دی آیا پوښتلاى شم چې د اهنک مطلع مو څه ده؟

خره خپله غاړه تازه کړه او په لوړ توخي لرونکي رغ يې وويل:

زه چې هر وخت واورم چې کوم کانگور، جايزه يا بورس دی نو په بېره اتحادې ته ځان رسوم خوله اسمان ته نيسم او په هر څه توان چې لرم نارې واهم:

ای واسطی را رسیره ، رارسیره

د واسطی له رارسیدو نه مخکي چې یې نه لرم زما د لوړ اواز په احترام چې شوک فکر ونه کړي چا وهلی یم هغه ما ته راکوي

د رییس غروب

د اداري مجلس د پیل څخه مخکې عمومي او واړه مدیران په لوی دهلیز کې داسې سره را ټول شوي وو لکه مچان چې په خوره گوره را تاووي په خبرو لگیاوو

د خدماتو مدیر جلندر خان لاس پر دیوال تیر کړ او ویې ویل :

پوره وهنه شوي ده گوری لاس سپیره کوي

د ساتنې او څارنې مدیر صدیق خان پرته له دې چې خبره جوړه کړي په ناجوره کلماتو د خدماتو مدیر جلندر خان ته په پسڅند وویل:

کانتین ، دومره لوی کانتین څوک په دوه سوه په کرایه ورکوي د یوې کڅورې شرینک بیه ده .

د هریوه له خیرې مالومیده چې غوښتل یې د خپلې پاکي د اثبات لپاره اسناد ولري نو یو بل ته یې په شکمنو سترگو کتل .

دا شوي هغه شوي خبري کرار کرار تودې شوې د یو بل خطاب سرحد ته ورسیدې او ټول په کې را گیر شول .

په دې وخت کې جناب رییس صیب تشریف راوړ او ټول مدیران لکه د شاتو مچي ورپسې د رییس دوتر ته ننوتل او رییس په خپل ځانګړ میز تر شا کیناست او غونډه پیل شوه:

لومړۍ اجندا د موسسي د شاو خوا ځمکې د اجارې په هکله وه چې د ساتنې او څارنې مدیر پوري یې اړه لرله د ارشيف او خدماتو مدیرانو گډ سنگر نیولی وو غوښتل یې هغه برملا کړي نو د ارشيف مدیر د شف شف نه تیر شو او په پسڅند سره یې وویل:

د مدیر صیب خولۍ بیا په غورو کې شوه تاسو یې دا په سپینه ږيري ډسکو جامپر چې په لیکل شوی دی (ای لف یو) وگوري ، پوهیږي! د چا نه یې اخیستي دي ؟ وگوری وگوری!

ټول مدیران د ساتنې او څارنې په مدیر داسې په غوسه وو ته به ویل د دوی برخه یې خورلې ده نو د ارشيف د مدیر په خبرو یې زرونه تش شول او ټول مجلس په خدا شو.

د ساتنې او څارنې د مدیر ژبه په خوله کې وچه شوه. د املاکو مدیر جمرود چې د ساتنې او څارنې د مدیرحریف وو داسې وویل:

محترم صدیق خان! ووايه ، هغه تلویزیویون دي به یاد دی ؟

د موسیسي د معاون نورا جان لخوا د میز د سر زنگ ته گوته ور وره او ورسره یې وویل:

-مستند ، مستند

د محاسبې مدیر هم د دې لپاره چې ځان پاک وښيي د ساتنې او څارنې مدیر ته وویل:

هغه سلپیر بوت دي څه کړی وایي دیرش زره یې بیه وه !؟

د ساتنې او څارنې د مدیر په تندي خولې لکه مرغلري دیکخوا هاخوا لغړیدې حریفانو راگیر کړی وو نه پوهیده کوم مستند شی د غونډې حاضرینو ته وړاندي کړي دیکخوا هاخوا ټول حریفان یې تر نظر تیر کړل خو د خدماتو د مدیر چپلیو یې سترګې وږښېدې ، نو د واړه یې د هغه په پښو ورتوپ کړل او په دواړو لاسو یې هغه د میز سره ته را پورته کړې او په خدا خدا یې وویل:

وگوری دا یې مستند (ووايم چې له چا نه یې اخیستي دي) د خدماتو مدیر په څوکی کې لویدلی وو او پښې یې پر میز پورته وې ژیر ژیر یې د غونډې غړو ته کتل او د غونډې د غړو سره یې په وقفه یې توگه خندل.

د کارمندانو مدیر هڅه کوله خپل کمیس په کرتی کې پټ کړي د محاسبې مدیر خپل دیپلومات د میز لاندې ورو ورو په پښه تیله کاوه د سوانح مدیر خپل کمر بند سست کړ چې پایڅې یې نوی کلوشې پټي کړې رییس هم ورو په خپل د سرو زرو گوټې بڼی لاس کینو خو د رادو ساعت ښویني یې سترگې وټخنولې نو ورو یې کین لاس تر میز تر شا کړ د دریشي انگریزي ټوکر یې هم ورته مشکوک ښکاره شو نو کرار کرار یې د میز تر شا غروب پیل کړ تر ستوني تر میز تر شا پټ شو چې قره قلی خولی ته یې پام شونو غروب یې تکمیل شو. ا جندا لانه وه تمامه شوې چې رییس صیب د میز له شا نه زنگ ته گوته وروړه او د میز له شا نه یې رغ پورته شو:

بلا مو ووايه د خندا مړ کړم. غونډه ختمه شوه

پور اخیستل

میرک چې په عمر کې یې اخیستل شوی پور بیرته نه وو ورکړی په پلمو ، بهانو به یې پور واخیست خو ورکول یې په قسمونو ، تاویزو ، او ټوټکو هم نه تر سره کیدل اوس هغه ټولو پیژانده چې د چا پور نه ورکوي . یو تن کلیوال چې ښار ته نوی راغلی و و خپله چرکه یې میرک ته په پور ورکړه دواړه خوشاله ښکاریده ځکه میرک کلیوال نه پیژاندى او کلیوال میرک .

کلیوال یوازې غوښتل د میرک کور وویني او هغه یې هم ولید او یوه شپه یې ورسره ه تیره کړه او په سبا کلي ته ولاړ

میرک ډیر خوشاله وو دوه ورځې وروسته کلیوال د دوه نور کلیوالو سره چې د کیمیاوي سرې اخیستلو لپاره ښار ته راغلي وو ورکړه میلمانه شول او ضمناً یې د خپلې چرکې د روغتیا خبرې هم واخیست یوه اوونۍ وروسته بیا کلیوال سره د میرمنې او پنځه ماشومانو د تذکرې د اخیستلو لپاره ښاره ته راغلل او شپه یې د خپل بلدي اشنا کړه ورسول او د خپلې چرکې د احوال نه یې هم خبر واخیست او ماشومانو یې هم هغه پرديسه له نژدې ولیدله . درې ورځې وروسته کلیوال خپل د گاونډي ناروغه میرمن اود ماشومانو سره د میرک کړه میلمانه شول او هم یې د چرکې خبر واخېست او دید او باز دید یې ور سره وکړ . میرک سهار د چایو پر ځای په پتنوس کې د چرکې بیه مخي ته ورته کښوده کلیوال پیسې جیب ته کړي او ولاړ . میرک شکر وکړ چې له دې جنجاله خلاص شو په دویمه ورځ کلیوال د سودا پسې ښار ته راغی نو د چرکې د احوال په خاطر د میرک کورته هم ورغی ، میرک په مشکوک ډول ترې وپوښتل :

اخیر پور خو مې درکړی بیا د څه له پاره راغلی یې ؟

کلیوال په ډیره ساده کي وویل:

د چرکې پوښتنې ته راغلی یم . رښتیا !

ځنګه ده ، هګۍ اچوي ، کړت کړت کوی کلي یې نه یادیري ؟ که ستا خوښه وي خو شپي به یې کلي ته بوخم او د یو سور اسویلي وروسته یې وویل :

ای زما پرديسې خواري چرکې ! چې زه دی خبر وانه خلم څوک به ستا خبر واخلي

میرک پوه شو چې کلیوال هیڅ کله دا پر دیسه بې پوښتنې نه پریردي نو هغه و چې مهاجر شو .

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**